Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 88 | JERSEY CITY and NEW YORK, | THURSDAY, MAY 9, 1996 | CENTS 75 ЦЕНТІВ | ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК | ЧЕТВЕР, 9-го ТРАВНЯ 1996 р. | Ч. 88. РІК CIII

Ю. Буздуган закликав В. Чорновола не підтримувати проєкт конституції

Київ. — Голова Ради Соціял-Демократичної Партії України Юрій Буздуган у своєму відкритому листі закликав голову Руху Вячеслава Чорновола переглянути своє становище щодо конституційного процесу і цим самим звернутися на шлях боротьби за ідеали демократії, прав людини, національних інтересів України та її народу, повідомила УНІАР 7-го квітня.

„Звернутися до вас з відкритим листом мене спонукала глибока занепокоєність за долю України, перспективи її демократичного розвитку, — сказано в листі. — Кому, як не вам, людині, яка в усі роки усоблювала боротьбу за права людини, незалежність України, не відчувати ту загрозу, яку містить в собі президентський конституційний проєкт? Чи варто вам нагадувати про ваші власні оцінки цього проєкту, як проєкту, що закріплює диктатуру партії влади, чи про ті злидні, які принесла народові України ця диктатура в останні роки? Офіційна пропаганда більш за все прагне довести, що є тільки одна альтернатива: або президентська конституція, або конституція реанімованої УССР. Як могло статися, що націонал-демократи стали на захист конституційного проєкту майже абсолютної монархії, і не можуть збагнути, що на наступний день після її (конституції) прийняття цей монарх буде в змозі покласти ключі від української державности під кремлівські пагорби".

Ю. Буздуган робить висновок, що в умовах катастрофічного погіршення життя народу відверта монополія комуністів на опозицію до існуючого режиму є головною небезпекою української демократії. Тому, вважає він, створення демократичної опозиції на ділі, а не на словах, є головним гаслом сьогодення і єдиним порятунком української демократії.

Страйкують викладачі і студенти університетів

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 6-го травня, розпочався страйк студентів і викладачів Київського Державного Педагогічного Університету ім. М. Драгоманова, Державного Лінгвістичного Університету, Київського Державного Університету Народного Господарства, Київського річкового училища. Голова студентського страйкового комітету Руслан Бондар сказав, що вже три місяці викладачі не отримують зарплатні, а студенти стипендій.

Страйкарі пояснили, що на їхнє звернення до Президента України Леоніда Кучми, прем'єр-міністра Євгена Марчука та міністра освіти Михайла Згуровського не було ніякої реакції, а їхні вимоги знехтували. „Ми вимагаємо підвищити стипендії до рівня мінімальної заробітньої платні, встановити безплатний проїзд у міському транспорті, забезпечити фінансову підтримку малозабезпечених студентів", — пишуть студенти у новому зверненні до міністра освіти України М. Згуровського.

Наступного дня стало відомо, що до акції протесту київських студентів і викладачів приєднались їхні колеги з вищих шкіл Херсону, Запоріжжя, Дніпропетровського, Ізмаїлу, Миколаєва.

Б. Єльцин: „вибори відбудуться у призначеному часі"

Москва. — Щоб втихомирити чимраз голосніші поголоски, про те що він радше відкличе президентські вибори, якщо б мав їх програти, президент росії Боріс Єльцин у понеділок, 6-го травня, публічно заявив, що вибори відбудуться у призначеному часі.

Ці поголоски набрали широкого розголосу після того, як найближчий співробітник і головний його охоронець, герал-майор Александер Коржаков у неділю, 5-го травня, висловив свою особисту думку, що варто б вибори пересунути. Запевняючи засоби масової інформації про те, що вибори відбудуться у запляновано- му часі, президент Б. Єльцин не забув підкреслити і те, що своєму другові порадив не встрявати більше в політику. Одначе Б. Єльцин підкреслив, що не тільки А. Коржаков уважає, що у випадку перемоги Геннадія Зюганова і комуністів, у Росії розпічнеться громадянська війна. Одначе Б. Єльцин підкреслив, що „він вірить у мудрість російських виборців і тому вибори відбудуться у призначеному часі".

На думку багатьох ці події віддзеркалюють розподіл думок серед найближчих співробітників виборчої кампанії Б. Єль-

(Закінчення на стор. 5)

У Москві затримано англійського шпигуна

Москва. — Представник Центру громадських зв'язків Федеральної служби безпеки Російської Федерації Александр Здановіч повідомив, що російські контррозвідники заарештували громадянина Росії, який працював для англійської розвідки. А. Здановіч стверждив, що шпигуна „застали на гарячому", тобто зарімали у момент виконання розвідувального завдання.

Водночас міністерство закордонних справ Росії висловило протест на адресу англійської амбасади в Москві, оскільки англійська розвідка використовує „дах" амбасади для своїх шпигунських цілей. У зв'язку з цим у найближчі дні з Москви будуть вигнані декілька дипломатів Великобританії „за діяльність, несумісну з дипломатичним статусом".

Представник англійського міністерства закордонних справ відмовився коментувати факт заарештування російського громадянина, однак щодо англійських дипломатів у Москві, яких звинувачують у шпигунстві, сказав, що ці звинувачення „не мають під собою абсолютно ніяких підстав". Він також дав до зрозуміння, що коли Москва вишле з країни англійських дипломатів, то те саме зробить Лондон з дипломатами російськими.

Роля карбованця і рубля підвищиться у взаєморозрахунках

Ялта. — Обіг українського карбованця і російського рубля у розрахунках між Україною і Росією має взаємовигідно зрости, згідно з рішенням учасників міжбанкової конференції. Про це повідомила 1-го травня УНІАР, покликаючись на українське радіо.

Згідно з повідомленням, ~~рішення було прийнято~~ з метою покласти край взаєморозрахункам між даними країнами в доларах та інших валютах, що не є для них національними. Чужоземні валюти об'єктивно послаблюють економіку всіх держав у рівній мірі.

Участь у четвертій щорічній банковій конференції брали керівники 116 комерційних та акціонерних банків, представники центральних банків, національних банкових асоціяцій та валютних бірж 14 післясовєтських країн. Як стверджують, на конференції уперше були присутні представники 11 найвпливовіших банків Польщі, Чехії, Словаччини та Болгарії. З країн Балтії найбільше зацікавлення до конференції виявила Латвія, пославши на нараду представників 15 банків.

Впродовж трьох днів учасники конференції працювали над уніфікацією ~~правил здійснення~~ міжбанкових операцій, зокрема, обміну валют, проводили консультації з особливостей національних фінансових законодавств та визначення стратегії взаємодії банків колишнього СССР в існуючих умовах кризи ліквідности.

На підсумковій пресконференції учасники відзначили важливість кулуарних переговорів віч-на-віч.

Сьогодні, за даними фахівців, 85 відсотків банкових розрахунків між Україною і Росією здійснюється виключно в доларах.

Проголошено конкурс на державні пости

Київ (Р. Р.). — У неділю, 5-го травня, Головне управління державної служби при Кабінеті Міністрів України оголосило конкурс на заповнення порожніх місць праці в Уряді України.

Для участи у конкурсі запрошується осіб, які володіють українською мовою, мають вищу освіту і відповідний досвід праці.

Особи, що бажають взяти участь у конкурсі, мають подати заяву, автобіографію та копії документів про освіту. Документи мають бути подані протягом одного місяця з дня опублікування оголошення про конкурс. З умовами конкурсу можна ознайомитися в Головному управлінні державної служби під адресою: 252034, Київ, вулиця Прорізна 15, кімната 137. Телефон (044) 228-9319.

Г. Ворсінов представив кандидата на прокурора Криму

Симферопіль (Р. Р.). — Генеральний прокурор України Григорій Ворсінов 5-го травня на Президії Верховної Ради Автономної Республіки Крим представив кандидата на прокурора автономії — Володимира Шубу, який до цього часу працював першим заступником обласного дніпропетровського прокурора.

Заступник голови кримського парляменту Анушеван Данелян сказав, що кримський парлямент має право висунути свого кандидата. До особи В. Шуби претенсій немає, але кримським парляментаристам не подобається, що керівні пости в автономії займають представники з інших регіонів. Кримський парлямент обговорюватиме кандидатуру В. Шуби 15-16-го травня.

Наради продовжуватимуться

Мейолвуд, Н. Дж. — Конференція Безсторонніх Організацій повідомляє, що наради в справі об'єднання двох централь в ЗСА дальше продовжуються з надією на позитивне закінчення.

Слідуючі наради назначено на 16-го травня ц. р. в год. 5-ій по полудні в Українському Народному Домі в Ню Йорку.

В Україні

ЛИХА ЗАВДАЛА ПОВІНЬ

ВІННИЧЧИНА. — Для ремонту приміщень і мережі комунікацій Ладиженського будинку-інтернату для дітей-інвалідів, зруйнованих в наслідок повені, Кабінет Міністрів виділив 20 блн. карбованців. Гроші надійдуть до Вінницької Обласної Державної Адміністрації. Міністерству Фінансів доручено взяти зазначену суму із резервного фонду Кабінету Міністрів України.

НАБУЛИ ДОСВІДУ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз позитивно оцінив рівень співпраці Світового банку з Україною. На зустрічі в Києві з головою представництва Світового банку в Україні Даніелем Кавфманом з нагоди завершення його місії О. Мороз зазначив, що співпраця допомогла Україні набути певного досвіду щодо укладення міжнародних фінансових угод та плянового використання міжнародної допомоги і кредитів.

ТЕЛЕФОНІЧНА РОЗМОВА

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма розмовляв телефонічно з президентом Латвії Г. Ульманісом. В ході розмови йшлося про українсько-латвійське співробітництво та деякі питання міжнародного порядку. Л. Кучма висловив готовість України поглиблювати політичний діялог, а Г. Ульманіс запевнив, що Латвія підтримає Україну під час розгляду пропозиції про скликання у Києві 1998 року щорічних зборів Европейського банку реконструкції та розвитку.

УЧИТЕЛІ ДОНБАСУ ТАКОЖ СТРАЙКУЮТЬ

ГОРЛІВКА. — Тут 6-го травня розпочали триденний страйк понад 2,100 учителів загальноосвітніх шкіл. Вони вимагають виплати заробітків і своєчасної оплати праці на майбутнє. Акцію підтримали колективи шкіл-інтернатів та спеціяльних шкіл, які висловили свою солідарність зі страйкарями.

ТЕРПІТИ БІЛЬШЕ НЕСИЛА

КИЇВЩИНА. — У понеділок, 6-го травня, розпочався страйк учителів Бучі, Ворзеля, Ірпеня та всього Приірпіння. Педагоги протестують проти сьогоднішнього безглуздя в українському шкільництві — хронічної затримки з виплатою заробітків, припинення фінансування шкіл та скорочення кляс і навчальних програм.

ПРО НЕПЕРСПЕКТИВНІ ШАХТИ

ЧЕРВОНОГРАД. — Профспілковий комітет Першої шахти „Червоноградська" звинуватив керівників виробничого об'єднання „Укрзахідвугілля" і Міністерство Вугільної Промисловости у свідомому економічному шкідництві. Поспішаючи закрити підприємство як „неперспективне", керівники не лише пішли на протиправні дії щодо колективу, але й залишили в надрах дві лави із загальною резервою вугілля понад 200,000 тонн. В шахті залишено дорогу техніку та обладнання на більйони карбованців. Голова профспілки закликав депутатів Червоноградської Міської Ради зупинити рішення про ліквідацію шахти.

ЗНІМАЮТЬ ІТАЛІЙСЬКИЙ ФІЛЬМ

ЛЬВІВ. — Тут 6-го травня розпочалося знімання італійського фільму „Перепочинок", поставленого на основі автобіографічного роману італійського письменника Прімо Леві. Продюсер Ґвідо Лаврентіс розповів, що фільм присвячено подіям 1944 року. Він висловив надію на підтримку львівських властей і мешканців під час праці групи, що триватиме два тижні.

ЗМЕНШИЛАСЬ ІНФЛЯЦІЯ

КИЇВ. — У квітні 1996 року, порівняно з березнем, рівень інфляції знизився і тепер не перевищує двох відсотків. Як інформує Міністерство Сататистики, дещо зменшився спад виробництва. Зате індекс оптових цін у промисловості збільшився на 9,7 відсотка. Номінальні грошові доходи населення зменшилися, порівняно з четвертим кварталом 1995 року, на 9 трильйонів карбованців. Після зростання цін доходи громадян реально зменшилися на 19 відсотків.

А кобзарі не переводяться в Україні

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Вже давно затихли пісні Миколи Литвина і його бандура на нашому континенті, а ті, що його чули все ще згадують зі захопленням його гру, його спів і його особливу віданість кобзарському мистецтву, яке, поруч журналістичної і письменницької діяльности, зовсім його полонить.

Цю його одержимість відчули ми відразу у розмові в редакції „Свободи", коли М. Литвин зайшов в товаристві Катерини Немири, яка була одною з організатор поїздки по ЗСА разом із найщирішим пропагатором цього мистецтва, Миколою Чорним.

М. Литвин сполучує в собі музику з письменницькою творчістю і більшість пісень, які співає в супроводі бандури, це його композиції.

На наше запитання, яка була властива ціль поїздки, крім концертування, М. Литвин вияснює, що бажав зібрати матеріяли про кобзарів у діяспорі, як також дещо фондів на „Енциклопедію кобзарського мистецтва", яку саме підготовляє. Але давав він концерти у Чикаго, Клівленді, Дітройті, Вашінгтоні і Ню Йорку і кожний свій публічний виступ поєднував з розповідями про кобзарство і популяризацією цього справді українського музичного мистецтва та його невмирущої ідеї. Гості інформують нас, що у всіх концертах брала участь також К. Немира, яка розповідала про нашого музику і про його творчість.

— Кожний концерт був неповторний, — розповідає вона зі захопленням. Люди хотіли слухати ще і

М. Литвин (зліва) і К. Немира в редакції „Свободи".

(Закінчення на стор. 5)

Б. Єльцин запевняє Б. Клінтона

Вашінгтон. — У вівторок, 7-го травня президент Билл Клінтон отримав запевнення від президента Боріса Єльцина про те, що президентські вибори в Росії відбудуться в червні, так як зпляновано.

Пресовий секретар Білого Дому Майкл МекКиррі підкреслив, що обидва президенти розмовляли телефоном понад 20 хвилин і Б. Єльцин підтвердив свою публічну заяву в справі виборів з попереднього дня, що її оголосив у Москві. Крім того Б. Єльцин відмежував себе цілковито від заклику свого найближчого співробітника полковника Александра Коржакова, який уважає, що вибори треба відкласти. Згідно з М. МекКирі, президент Росії підкреслив, що „його обов'язком є запевнити справедливі та вільні вибори бо це є його конституційним обов'язком".

В Америці

У ПОНЕДІЛОК, 6-ГО ТРАВНЯ, зрадливі води ріки Вікоміко у Мериленді, після дев'ятиденної непевности, викинули на беріг мертве тіло 76-річного Вілляма Колбі, колишнього директора Сі-Ай-Ей. Згідно з місцевими поліційними властями, в смерті В. Колбі не найдено жодних підозрілих факторів, натомість з усього можна судити, що він просто втопився. Дружина покійного Селлі Шелтон-Колбі розпізнавши його тіло подякувала всім причетним до розшуків і підкреслила, що її чоловік „мав повновартісне та блискуче життя і залишив цей світ багато кращим і безпечнішим, як його застав".

ТЕЛЕВІЗІЙНА МЕРЕЖА СІ-БІ-ЕС повідомила у понеділок, 6-го травня, що обидвом кандидатам у цьогорічних президентських виборах дасть можливість в останніх днях перед виборами безкоштовно виступити на її мережі. Час їхніх виступів буде під час новинкових звідомлень, а не під час найкращих годин вечірніх телевізійних передач. Сі-Бі-Ес є першою із трьох головних телевізійних мереж в країні, що погодилась на такий крок, який до речі пропагує колишній коментатор і відомий журналіст Волтер Кронкайт. Телевізійна мережа „Фокс" ще в лютому вийшла з подібним проєктом і закликала всі інші телевізійні мережі до подібного кроку. До Сі-Бі-Ес вже долучилися Сі-Ен-Ен і Ен-Бі-Сі. Покищо тільки Ей-Бі-Сі на цю справу не мали жодних коментарів.

У світі

СЕРБСЬКА ГАЗЕТА „Політика" оприлюднила думку військових експертів, які стверджують, нібито летунство НАТО під час бомбардувань у боснійській Сербській Республіці у вересні минулого року використовувало бойові засоби, що містили в собі радіоактивні матеріяли. Літаки НАТО обстрілювали сербські об'єкти зі скорострільних гармат набоями калібру 30 міліметрів, які здатні пробивати броню товщиною до 57 міліметрів. Власне для збільшення пробивної сили, кажуть експерти, й було використано, у формі сердечника тих набоїв, уран-238, одержуваний з відпадів ядерного палива. До такого висновку дозволила прийти радіодіяльна аналіза осколків, зібраних у сараєвському передмісті Гаджічі.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Латвії Андріс Шкелє позбавив Алберта Кавльса течки міністра землеробства. Цьому передувала їхня зустріч, під час якої обидва державні керівники гостро розійшлися в поглядах на шляхи розвитку сільського господарства. Ще до зустрічі міністер землеробства висловлював критику на адресу аграрної політики уряду. Виступаючи перед селянами у Скрунді, він сказав: „Уряд робить все для того, щоб нас знищити". 57-річний А. Кавльс за фахом агроном, учений. Раніше, ще до М. Горбачова, очолював знамениту на весь Совєтський Союз агрофірму „Адажі". До призначення міністром був фармером.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Безсмертя Джохара Дудаєва

Ще один лицар, оборонець свободи, смертю смерть переміг — Джохар Дудаєв, другий, після легендарного Шаміля, символ нескорености Кавказу, великий син Чечні, організатор і керівник збройної боротьби народу проти московського поневолення.

Починаючи від грудня 1994 року, коли російські танки увірвалися у Грозний і пролилася невинна чеченська кров, „Свобода" систематично і зі щирою симпатією повідомляла у вістках і коментарях про героїзм жменьки патріотів, про їхню людяність у ставленні до російських полонених, і про огидний вандалізм московського окупаційного війська, заплямованого знищенням мирних чеченських сіл.

Шкода, що сьогоднішня Україна ще не має такого національно свідомого державного проводу, котрий міг би збагнути гльобальний сенс чеченського патріотичного опору й особливо його значення для України, і висловити офіційне співчуття з приводу смерти президента Дудаєва. Та добре, що хоч у Верховній Раді знайшлося декілька порядних депутатів, серед них і перший Президент України Леонід Кравчук, які надіслали до Грозного цього листа: „...Відійшла з життя Людина, що уособлювала прагнення народу до свободи і незалежности. Генерал Дудаєєв був ворогом російського імперіялізму і другом українського народу. Навіть своєю смертю (по дорозі на переговори з представником Росії) він підтвердив, що всякі розмови офіційної Москви про бажання мирно вирішити ситуацію в Чечні є підступним обманом...Знайте, переважна більшість громадян України солідарна з Вашою боротьбою... За вашу і нашу свободу!"

Не задля красивої фрази українські депутати підкреслили, що Дж. Дудаєв був другом українського народу. Він справді ним був. За пару років військової служби на українській землі, ще в чині полковника, цей інтелігентний, сповнений духової величі чеченець встиг вивчити українську мову, вільно розмовляв нею, читав Шевченка. Він жваво цікавився українською історією, особливо сторінками національно-визвольної боротьби, високо цінував вояцький і моральний авторитет УПА.

Так само генерал Дудаєв відкрив свою душу до Естонії, коли командував у Тарту летунською дивізією. Охоче вивчив і естонську, бо не міг собі дозволити жити серед народу і не знати його мови, культури, історії. Він був високоосвіченою людиною, розумівся на образотворчому мистецтві, любив поезію. Серед його друзів були люди великого розуму. Академіки, письменники бачили у Джохарові вийняткову особистість, покликану до якоїсь особливої місії на землі. Сам же він жив просто і скромно, вважаючи, що найвища місія — бути чесним і чистим перед родиною, народом і Богом. Москва пропонувала йому пост головнокомандуючого військово-повітряною армією, але він відмовився, відповівши: „Для мене тільки один пост щось значить — бути чеченцем".

Коли Естонія проголосила незалежність і Москва, реагуючи на це у звичний імперський спосіб, наказала дивізії Дудаєва заблькувати будинки естонського парляменту і республіканського телецентру, він рішуче відмовився: син волелюбного народу свято шанував прагнення до волі інших народів.

Аж занадто прагматичний Захід, втративши елементарне почуття справедливости, байдуже спостерігає, як ллється чеченська кров. Нам, американським українцям, соромно, що й президент Клінтон нерозважливо висловився в тому сенсі, що Чечня — це „внутрішня справа Росії". У цей же час десятки народів добре розуміють, що чеченці воюють з Москвою не тільки за себе. Недаремно Дмитро Павличко збірку своїх чеченських віршів назвав „За нас". Є в ній багато строф, котрі варто запам'ятати. Ось одна з них:

За нас, оспалих і німих,
За нас, навиклих до кормиг,
За нас, розсварених нікчем,
За нас, шматованих бичем,
За нас, повсталих із труни,
За нас, тремких, як біль струни,
За нас, труждённих, як бджола.
За нас, вже спалених дотла,
За нас, не тямлячих путі,
Чечня вмирає на хресті.

Михайло Шпонтак

УКРАЇНА ОЧИМА ІНШИХ

I

У впливовому журналі міжнародних відносин „Форейн Аффейрс" з травня-червня 1996 року поміщена аналітична стаття „Юкрейн — Юроп'с Линчпин" Джана Едвина Мроза, голови Інституту студій Схід — Захід, та Олександра Павлюка, дослідника Інституту програми безпеки Европи, з якою хочу ознайомити українського читача. Україна на п'ятому році незалежности, пишуть автори, з тривогою спостерігає повернення до шовіністичного експансіонізму північного сусіда. В політичному спектрі Росії, навіженому гоном відвоювання статусу надпотуги з інтеґрацією колишніх совєтських республік, шовіністичні сили усвідомлюють, що Україна є ключева в їхній схемі і відкрито пропаґують поновно поглинути сусідню країну. Незалежно, хто виграє в президентських виборах в червні, твердять автори, поступ в Україні в напрямі демократії і реформ вільного ринку буде утруднений, однак перемога Ґеннадія Зюганова принесла б комуністам України „нові вітри" й може кинути відновлену державу в нестійкість, що панувала перед реформами.

Потужна країна

Країна величини Франції, продовжують автори, з 52 мільйонами населення, розташована на перехресті Европи й Азії, з потужною хліборобською й розвиненою технологічною індустрією та зі значними природними ресурсами, Україна є вирішальною для стабільности континенту, а її нестійкість відбилася б по цілій Европі. Незалежна демократична Україна з орієнтацією на реформи вільного ринку може стати зразком для розвитку в Росії і перешкодить можливому формуванню СНД на політично й мілітарно Москвою контрольований Союз. Події в Україні протягом року будуть вирішальними, чи континент продовжуватиме шлях інтеґрації, чи стане перед небезпекою нового конфронтаційного розколу. Незважаючи на вислід російської президентської кампанії, Україна має багато причин підозрівати визначену московську довготривалу мету. Дума РФ не анулювала свою резолюцію з 1993 року, що Севастопіль є містом Росії, ані не відкликала постанови для перевірки передачі Криму Україні в 1954 році. А недавно в Державній думі 250 голосами проти 98 проголошено розвал злющої совєтсько-російської імперії Біловезькою угодою з грудня 1991 року „незаконним". Багато росіян вірять, що то властиво провідники України, а не її народ є перешкодою ближчих стосунків, якщо не нового союзу між двома країнами. Але, твердять автори, більшість українців не погодилися б добровільно на новий союз з Росією. Перспективи стати знову пригнобленою провінцією Москви не імпонує українцям, які такому сценарієві майбутности протиставлять поліпшені стосунки з сусідніми країнами — з Чеською республікою, Польщею, Мадярщиною. Українці у східніх зрусифікованих реґіонах показали під час двох виборів, що вони голосуватимуть за кандидата, від котрого надіються, що він зможе поліпшити їхню економічну ситуацію. Таким чином, в 1991 році більшість і східньо-південних реґіонів голосували за відокремлення від Совєтського Союзу, а в 1994 році голосували за кандидата, який проповідував ближчі зв'язки з Росією, в якій тоді економіка ніби значно поліпшилася. З деякими вийнятками, твердять автори, реінтеґрація з РФ не є в інтересах ані української політичної еліти, ані в інтересах нової кляси комерсантів. Україна бажає мати нормальні стосунки з північним сусідом, але спроба насильного втягнення країни під вплив Москви зустріла б рішучий спротив недовірливих (Москві) жителів України — тим більше, що українці західніх і центральних областей становлять національний хребет незалежности країни. Аґресивні московські затії можуть привести до громадянської війни з непередбаченою кризою втікачів та до екологічного катаклізму.

Пов'язання з Европою

З вибором, продовжують автори, президентом України в 1994 році, Леонід Кучма концентрується на найбільшій загрозі безпеки держави — на майже збанкрутованій економіці країни. Несподівано Президент Кучма є успішним і Україна отримала шанси наслідування прикладів центрально-европейських країн — створення життєздатної ринкової економіки. Л. Кучма також тяжко працював для зв'язання України з Европою, в той же час підтримуючи нормальні стосунки з Росією. Під час своєї президентської кампанії кандидат Кучма пропонував ближчі зв'язки з Росією і введення російської як другої офіційної мови й тому концентрація Президента Кучми на економічні реформи й ближчі стосунки з Европою є подиву гідними. Колишній керівник найбільшої фабрики ракет у світі, він переконав своїх земляків позбутися арсеналу нуклеарної зброї для створення доброї волі й доброзичливости Заходу. Найважніше, твердять автори, він виявився оборонцем незалежности й суверенітету України. Наполегливість Л. Кучми привела до зупинення й значного зниження інфляції. Загальна торгівля в 1995 році зросла на 32 відс., а закордонна, із Заходом, — на 40 відс. Вперше після 60 років Україна експортувала збіжжя, пригадавши світові, що країна була колись і знову може стати житницею Европи. Забезпечивши підтримку виборців західньої України, котрі ще недавно були проти нього, Л. Кучма з'єднав зрусифіковане населення східніх областей з більш націоналістичним західнім реґіоном, відновивши єдність, і розвіяв примару нестійкости країни. Здаючи собі справу з різних небезпек, Л. Кучма зі своїм прем'єр-міністром Євгеном Марчуком, досягнувши конституційної угоди з парляментом, уважно, але наполегливо проводили радикальні економічні реформи, незважаючи на опір деяких могутніх груп, зацікавлених в нагромадженні майна і сили, замість державотворення й утвердження нації. Сили опозиції післясовєтської номенклятури, лівими домінований парлямент та підкупні індустріяльні елементи немилосердно атакували політику Кучми і Марчука. Інтереси груп і корпорацій часто переважали в економічних напрямних рішеннях і корупція ще лишається серйозною проблемою, хоч менше страхітливою, ніж в Росії.

Перехідна економіка

Україна, як й інші східньоевропейські країни з перехідною економікою, переживає далі господарські труднощі і є у великій потребі більших інвесторів. Президент Кучма твердить, що українська економіка потребує 40 блн. дол. приватних інвестицій, а отримала тільки 750 млн. дол. в 1992-95 роках. Під час його відвідин в жовтні 1994 року, він сказав нюйоркським інвесторам, що зовнішні інвестиції в Україні виносили 12 дол. на особу проти 670 в Мадярщині, 319 дол. в Чеській республіці, 298 дол. в Естонії і навіть в Росії — 27 дол. на особу. Безладдя в законах оподаткування, повільна приватизація та заборона приватної власности відстрашують чужинецьких інвесторів. Якщо Україна, підкреслюють автори, очікує фінансової допомоги й інвестицій, вона мусить прийняти відповідні кроки, такі як широкомаштабна приватизація, реформи сектора банківництва і ринковий розвиток капіталу. Без більших інвестицій із Заходу в економіку України для виходу з економічної кризи — розчарування може привести українських жителів, як і їхніх російських сусідів, до плекання антизахідного почуття.

Хоч непевна економічна ситуація в Україні, продовжують автори, змусила чужинецьких інвесторів бути обережними, деякі залишилися оптимістами завдяки політичній стійкості країни і її зобов'язанню утверджувати демократію. Трактування етнічних і конфесійних меншин є взірцевим і Україна була другою країною з колишніх республік СССР, яку прийняли до „демократичного клюбу" парляментарної Ради Европи. Однак Україна все ще не прийняла нову демократичну конституцію і можна сумніватися, чи в заповідженому Л. Кучмою реченці — з кінцем червня — буде прийнятий новий основний закон країни. Деякі спостерігачі очікують, що Президент стане переможцем з кінцем року, але ж його постійна боротьба з силами лівих в парляменті приводить скептиків до висновків, що поточна політична ситуація є крихка.

(Закінчення буде)

Любомир Калинич

Українська національна кімната з перспективи часу

Минає шість років від спорудження Української національної кімнати у Піттсбурзькому університеті. Тому що місто Піттсбурґ у західній частині стейту Пенсильванія міститься відносно далеко від більших скупчень українців в ЗСА, відносно мала частина українського громадянства мала нагоду цю кімнату побачити. Після відкриття кімнати у 1990 році, у нашій пресі появилося декілька статтей, які за шість років частково, або зовсім призабулися, тому метою цієї статтейки є коротко пригадати читачам про цю подію, з деякими додатковими інформаціями та доповненнями.

Українська національна кімната міститься в будинку „Катідрал оф лернінґ", себто в „Катедрі науки". Цей імпозантний 42-поверховий ґотичний будинок — найвищий університетський будинок у світі. Він був запроєктований архітектом Чарлсом Клавдером у 1920-их роках і є замітний тим, що це єдина у світі університетська інституція, що вміщує в собі тепер уже 23 т. зв. національні кімнати (викладові етнічні кімнати), які розміщені довкруги великого головного вестибюлю і відображають багатоетнічний склад населення Піттсбурґу та цілої Америки. Ці кімнати будувалися від 1938 року і до їх виконання запрошували відповідних архітектів, мистців та мистецтвознавців, бо в обладнанні кожної кімнати втілювалася гордість народу, гордість його походження, його культури. До цих слів можна додати, що ці кімнати є неначе науково-культурними амбасадами у важливому центрі американського наукового осередку, бо щорічно понад 20,000 реєстрованих гостей відвідують національні кімнати, крім 36,000 самих студентів університету та відвідувачів. Майже всі проєктодавці існуючих національних кімнат були спроваджені з їхніх батьківщин, що свідчить про велику вагу справи та амбіції окремих етнічних груп.

З початком 1975 року, завдяки д-рові Юрієві Кишакевичеві й очолюваному ним комітетові, вдалося купити приміщення для влаштування Української національної кімнати у гарному репрезентативному місці, над головним входом до „Катедри науки". Треба було знайти мистців-творців майбутньої УНК, тому комітет попросив допомоги в голови Об'єднання Мистців Українців Америки скульптора Михайла Черешньовського, а він запропонував мені бути проєктодавцем кімнати. Після довгої та обережної праці, я запропонував університетським властям прелімінарні рисунки УНК, запроєктованої в українському житлово-шляхетському стилі, виконаному головно у дереві, застосовуючи будівельні та декоративні елементи, які з тим стилем гармонізували б.

Коли університетськ власті були поінформовані, що комітет постановки кімнати диспонує частиною призбираних фондів, університетський архітект уповноважив мене виконати архітектурні рисунки, які після узгодження з властями остаточно були прийняті 1986 року. Тому що право вимагає, що для проєкту потрібно місцевого архітекта, який зареєстрований у стейті Пенсильванія, будівельний комітет заанґажував В. Бойковича і я передав йому архітектурні рисунки. Зі своїми завданнями архітект Бойкович повністю вив'язався.

Мотиви різьби у дереві підбирав Юрій Форись і висилав їх до різьбаря Анатоля Лендела. На стіні над вестибюлем поміщені ікони, які намалював мистець Борис Макаренко. На правій стороні від входу поміщений 1 метр висоти і 3 метри ширини мідерит, який виконав мистець Рем Богаутдин. Кахлі для нашої традиційної печі виконала мисткиня Наталія Кормелюк. Кошторис УНК підріс до 250,000 дол. Остаточне довгоочікуване відкриття і посвячення УНК відбулося у неділю, 17-го червня 1990 року. Я дозволю собі подати уривки із статті д-ра Юрія Кишакевича, яка була поміщена у щоденнику „Свобода" 13-го липня 1990 року: „Святкування набрало характеру справжнього паломництва. Українці, мешканці Піттсбурґу та околиць, вбрані в національний одяг, заповнили величну, святочно прибрану ґотичну Катедралю Науки, де відбулося формальне відкриття 23-ої т. зв. національної кімнати. В свят-

(Закінчення на стор. 5)

Микола Мушинка, Словаччина

НАЙВИЗНАЧНІША ПУБЛІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

Енциклопедія Української Діяспори (в 7 томах). — Том 4 (Австралія — Азія — Африка), головний редактор Василь Маркусь, Вид. Наукове Товариство ім. Шевченка та Національна Академія Наук України, Київ — Ню Йорк — Чикаґо — Мельбурн, Вид. ІНТЕЛ, Київ, 1995, 250 стор.

I

Спільним зусиллям Наукового Товариства ім. Шевченка та Національної Академії Наук України вийшов друком перший (за порядком четвертий) том семитомної „Енциклопедії Української Діяспори" (ЕУД), присвячений українцям Австралії, позаросійської Азії та Африки. Це — колективна праця великої групи науковців Австралії, Америки та Европи, очолюваної колишнім професором Університету у Льойолі в Чикаґо Василем Маркусем, уродженцем Закарпаття. Він є автором найбільшої кількости енциклопедичних гасел презентованого випуску. Крім В. Маркуся найбільші заслуги у виданні „австралійського" тому ЕУД мають його заступники: Марко Павлишин, професор університету ім. Монаша в Мельбурні та Володимир Трощинський, науковий працівник Інституту соціології НАН у Києві.

Ініціятива видання ЕУД, як підкреслює головний редактор в передмові, належить покійному проф. Володимирові Кубійовичеві (уродженцеві західньої Лемківщини). Однак він, зайнятий виданням тритомної загальної та десятитомної словникової частин „Енциклопедії українознавства", як і перших випусків англомовної „Енциклопедії України", не встиг розробити навіть пляну видання. Ця праця лягла на плечі його найближчого співробітника В. Маркуся, який після смерти В. Кубійовича повністю віддав свої сили підготові ЕУД.

Виходячи з факту, що майже четвертина українців живе поза межами України („в діяспорі", тобто „розсіяні"), В. Маркусь ще в середині 80-их років розробив детальний проєкт ЕУД, розрахований на шість томів: 1. ЗСА, 2. Канада, 3. Південна Америка, 4. Австралія, Азія, Африка, 5. Західня Европа, 6. Середньосхідня Европа (Чехія, Словаччина, Польща, кол. Юґославія, Румунія, Мадярщина). Для здійснення цього проєкту в Чикаґо було засновано головну редакцію ЕУД, в якій працювало спочатку двоє, нині — четверо людей. До редколеґії ЕУД було залучено виключно українських вчених західньої діяспори. В країнах з найбільшим скупченням українців були створені реґіональні редакційні групи.

Політичні зміни у Східній та Центральній Европі на переломі 80-90 років викликали величезний інтерес до української діяспори в самій Україні. У зв'язку з тим, до редколеґії ЕУД було залучено й визначних вчених України, а в 1993 році при Інституті соціології НАН у Києві (директор центру етнополітичних досліджень Володимир Євтух) було створено відділення Головної редакції ЕУД із завданням підготувати до друку сьомий том „Енциклопедії", присвячений т. зв. „східній діяспорі", тобто українцям в країнах колишнього СССР. Згодом це відділення взялося і за остаточну підготовку до друку „австралійського" тому ЕУД. В Києві цей том побачив світ наприкінці 1995 року, завдяки спонсорській допомозі Наукового товариства ім. Шевченка в Америці та Фундації приятелів „Енциклопедії українознавства".

Австрійсько-азійсько-африканський том охоплює 750 гасел, з яких 95 проц. припадає на Австралію, де знаходиться наймолодша, однак дуже активна українська діяспора. Цілком виправдано на презентаціях в Києві, Ню Йорку та інших містах цей том було представлено як „австралійський".

Принагідні люди з України потрапили на австралійський континент вже наприкінці XIX і у перших десятиліттях XX століття, однак масового характеру набула українська еміґрація в Австралію лише наприкінці 40-их і на початку 50-их років, коли із т. зв. „таборів переміщених осіб" в Европі прибуло в Австралію понад двадцять тисяч людей. Згідно з підписаним контрактом, вони змушені були певний час (найчастіше два роки) працювати там, куди їх було направлено, переважно на найважчих фізичних роботах. Доступ до економічного, політичного та громадського життя країни, чи навіть до вищих шкіл, був для них закритий. Законтрактовані українці, як і інші еміґранти зі Східньої Европи, жили в гуртожитках (окремо чоловіки від жінок, навіть якщо йшлося про подружжя) і були позбавлені навіть елементарних людських прав. Та поступово вони „натуралізувалися", тобто набували австрійське громадянство (не раніше, ніж через п'ять років після прибуття, здачі іспитів з англійської мови та виконання інших передумов) і ставали „новоавстралійцями".

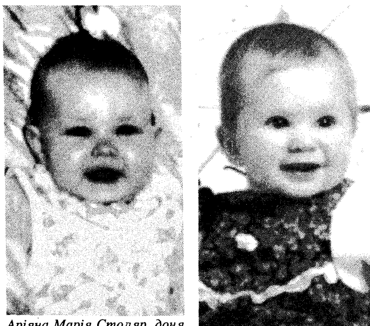
В сучасності кількість українців Австралії досягає 30,000 чоловік. Вони займають визначні посади в усіх сферах життя і є дуже добре організовані в реґіональних громадах. Мають свої газети, журнали, видавництва, театри, радіо, школи, церкви, кооперативи, будинки культури, банки, спортивні клюби, хори, оркестри, танцювальні колективи тощо. Про все це детально розповідається в окремих гаслах ЕУД. Переважна більшість — це персональні гасла про визначних діячів науки, культури, економіки і політики, що прибули в Австралію або вже там народилися. До найвизначніших належать: П. Богацький, І. Гордіїв, Д. Нитченко, Є. Ю. Пеленський, С. Наріжний, А. Жуківський, Р. Павлишин, єпископ І. Прашко, архиєпископ С. Гаєвський та інші.

(Закінчення буде)

НОВІ ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Олександра Максвел (зліва) і її братик Маршал Максвел, діти Анастазії і Роберта Максвел, нові члени 59-го Відділу УНСоюзу в Бріджпорт, Конн. Вписали своїх внучків в члени УНСоюзу бабця Олександра і дідусь Мирон Литвин.

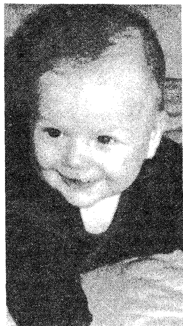

Аріяна Марія Столяр, доня Івана і Людмили Столяр, нова членка 291-го Відділу УНСоюзу в Парма, Огайо. Записали свою внучку Аріяну в члени УНСоюзу бабуня Анна й дідо Володимир Столяр.

Наталочка Грицак, доня Євгена і Дебі Грицак, нова членка 287-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. Вписала свою внучку Наталочку в члени УНСоюзу бабуня Дарія Самотулка.

Олесь Павлусь Грицак, син Євгена і Дебі Грицак, новий член 194-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й. Вписала Олеся в члени УНСоюзу його тета д-р Марія Фішер-Слиж.

Андріян Сятковський, син Богусі і Збишека Сятковських, новий член 287-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. Вписала маленького Андріяна в члени УНСоюзу хресна мама, Дана Ясінська.

Лідуся Ядлось, доня Соні і Юрія Ядлось, нова членка 287-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. Записала свою доню Лідусю в члени УНСоюзу мама Соня Телук Ядлось.

Христинка Ясінська, доня Богдана і Дани Ясінських, нова членка 287-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж. Вписала в члени УНСоюзу свою доню Христинку мама Дана Ясінська, секретар 287-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі, Н. Дж.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ЗЛОЖИЛИ

I-96

300 дол. Адріян і Ляриса Долінські;
300 дол. Ігор Мельникович (100 дол. у пам'ять родичів бл. п. Анни і Петра Мельникович, 100 дол. у пам'ять бл. п. Василя Папіжа і 100 дол. у пам'ять бл. п. Олени Сявавко);
по 100 дол. Ярослав Червоняк, Емілія Михалевська, Валтер Воловодюк, Марія Ісків, Володимир Медуха з родиною;
по 50 дол. Марта Рудик, Іван Крих, Вілєм Татчин, Віра Сендзік, д-р Зенон Михайлюк, Василь і Ольга Ільчишин, д-р Ярослав Рожанковський, д-р Стефан Ничай, Валтер Магун;
30 дол. Наталія Мітрінга;
по 25 дол. Симон Заброцький, Ігор Конрад, Ярослав Бігун, Олег Склепкович, Мирон Ґулей, Маріян Морозевич, Віллєм Осадчук, д-р Алекс і Мирослава Цибрівські, Ольга Лукасевич, Андрій Турчин, Микола Климишин, д-р В. Вірщук, Іван Стефанов;
по 20 дол. Андрій Бук, Микола Кавка, Ірена Райнер, Віра Левицькаа, Марія Пенкальська, Никола Гнатик, Микола і Надія Лаврін, Стефанія Семущак, Валтер Валчук, д-р Ігор і Зеновія Кунаш, Микола Стасів, Соня Конрад;
12 дол. Володимир Чижик;
по 10 дол. д-р Богдан Кузьма, Микола Маслій, Роман Лопачак, Микола Ромах;
5 дол. Нік Прегар.

575 дол. зі збірки УП Т-ва в Баффало, Н. Й. — Оксана Бережницька (голова).

На Будівельний Фонд в селі Заздрість зложили:

500 дол. інж. Остап і Ірена Захарків (в пам'ять батьків Хор. УСС-сів і учительки Теодозії та брата Нестора — Старшини УПА Стельмахів і Миколи Захарків — Старшини Укр. Дивізії (брат Остапа);
100 дол. Анна Стельмах.

II — 96

зложили:
по 100 дол. Лев і Оксана Шури (на виховання священиків), Сильвестер і Катерина Костик, Дмитро Шумило;
60 дол. Маркіян і Люба Онуферко (в пам'ять бл. п. Мирона Сагатого;
по 50 дол. Ольга Дубик, д-р Дарія Кострубяк, д-р Таїса Венк, Іван Стасюк;
35 дол. Маркіян і Люба Онуферко (в пам'ять бл. п. Дарії Ратич-Пенцак);
25 дол. Дмитро Ткачук;
20 дол. Ольга Зенецька.

150 дол. Валтер Дебайло на Будівельний Фонд в селі Заздрість.

Збірка у пам'ять бл. п. проф. Ірени Заячківської-Гаврилюк, Коговз, Н.Й.
зложили:
75 дол. Юліян, Олена і Оксана Бачинські;
по 50 дол. Любомир Поповський, Роман і Ярослава Ракочі;
25 дол. Тарас і Софія Бурі;
по 20 дол. д-р Володимир і Люба Боднар, Володимир Стадник;
по 10 дол. Зеновія Білас, Стефанія Бачинська, Михайло Вівчар, Карло і Люся Джансон, Стефанія Кушнір, Ярослав і Дозя Кушнірі, Ірена Новицька, Ольга Павлів, Григорій і Роксоляна Пікаси, Ярослав і Надія Роассенко.

Листа ч. 039 — Коляда у Філядельфії, Па — перевів інж. Юліян Головчак.
зложили:
по 50 дол. інж. Юліян і Олена Головчаки, д-р Лев і Ірена Рудницькі, Ю. і Л. Крижанівські, родина Брикович;
40 дол. д-р Ярослав Яримович;
по 30 дол. Зенон і д-р Татяна Цісик, Віра Пак;
по 25 дол. Рося Гарасимович, Михайло і Ольга Ничі, Марія Лабунька;
по 20 дол. Ярослав і Лоїс Білинські, Оксана Поритко, М. Масюк, д-р Н. Пазуняк, Іван і Анна Квік, Микола і Евдокія Ружилович, Г. Поритко, Т. М. Угорчак, Надія Лоцуняк;
по 15 дол. Анна Тарнавська, Володимир Винницький;
по 10 дол. Марія і Олекса Пришляк, Віра Пришляк, Марко Гарасимович;
по 5 дол. Михайло Попик, Ярослав Лучанко.

Листа ч. 040 — Коляда в Брістоль, ПА. Збірку перевела Марія Флюнт.
зложили:
100 дол. Юрій Флюнт;
по 50 дол. Теодор і Марія Флюнт, Іван і Софія Головка, Іван і Софія Дзіндзюра;
25 дол. Ольга Дубик;
по 20 дол. Наталія Штуц, родина Шулаки;
по 10 дол. М. Головчак, Пицило, Михайло Дідич, Анна Хомяк-Цициловська.

Збірка — Різдво 1995-96 в Лос Анджелесі, КА. Збірку перевели д-р Олег і Калина Снилики.
зложили:
по 100 дол. д-р Олег і Калина Снилики, Володимир Каштанюк, Йосиф і Стефанія Дорайко, З. А. Захарійчук, д-р Алекс Ковблянський.
по 50 дол. Евген Івах, Михайло Яримович, Джеррі Тустанівський і Лідія Тустанівська-Чапельська,
40 дол. Орест і Люба Доцинюк;
30 дол. Теодор Стельмах;
по 25 дол. Любко Солук, Іванна Солук, д-р Роман Кульчицький;
по 20 дол. Тарас Козбур, Л. Осадца, Остап Шевкірик, Богдан і Анна Микитин, Павло Білецький, Стефан Бабіцкий, Іриней Прокопович, Петро Бучинський, Оксана Зозуля, Петро Біллей, Теодор Дачевський, Дада Каштанюк, В. А. Корінь;
по 10 дол. Юрій Макух, В. Стойко, Іван Макара, Ігор Стадник, Д. Чайковський, Олег Вусик, Олександер Рівний, Никола Медвідь, Петро Якимів, Ольга Бойко, Й. Городецький, Григорій Макух;
по 5 дол. Б. Саврас, Никола Семчишин.

III-96

зложили:
2,250 дол. зі спадку бл. п. Михайла Вербяного — Вудрідже, Н. Дж.;
1,000 дол. Зі спадку бл. п. Дарії Дудри — у пам'ять бл. п. д-ра Михайла Дудри і Дарії Дудри;
30 дол. Ф. Шатинський;
25 дол. д-р Дарія Кострубяк;
20 дол. проф. В. Т. Жила.

1,311 дол. Зі збірки Укр. Патр. Товариства в Баффало, Н. Й. — Оксана Бережницька — голова.

Додаток до збірки в Лос Анджелесі, Ка.
зложили:
100 дол. д-р Ігор Лесик у пам'ять дружини бл. п. Ірени Лесик;
50 дол. д-р Богдан Чарториски;
25 дол. Оксана Кобзур;
5 дол. Вікторія Гевко.

Українське Патр. Товариство — Відділ: Гемпстед ,Н.Й. — збірка — Коляда 1995/96, переслав Микола Курчак — голова Відділу.
зложили:
182 дол. Відділ Патріярхального Т-ва — Базар 1995;
по 100 дол. Бінго I — кухня, Бінго II — кухня, Микола Курчак;
по 50 дол. Сестрицтво Вервиці, Товариство Сеньйорів Ілейн і Катерина Дячун;
по 25 дол. Марія Бродило, Михайло Драбик, Василь Захарія, Дмитро Жеграй, Мирон Корнага, Володимир Романюк, Відділ УНСоюзу — Гемпстед;
по 20 дол. Володимир Батіг, Зеновія Зарицька, Євгенія Клюба, Степан Кулинич, Степанія Сагата, Володимир Шпачинський, о. Едвард Чудак;
15 дол. Роман і Марія Олинець;
по 10 дол. Ольга Зобків, Ксеня Ільницька, Степан Коханівський, Яким Курчак, Богдан Курчак, Ярослав Курчак,Ольга Мандибур, Іван Матлос, Анна Малиняк, Василь Пекар, Михайло Петрига, Михайло Рій, Марія Сидор, Теофіля Стець,Степан Феленчак, Ненсі Шанайда, Михайло Якубовський;
по 5 дол. Анна Андрухів, Алісія Доскоч, Юрій Дранс, Степан Корнова, Ольга Малігловка, Едвард Орінкевич, Ольга Савітська, Андрій Шимов.

I, II, III — 96

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.
Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку:

IRS №. 23-7380645

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd.
Elkins Park, PA 19027.

Відійшла у вічність А. Коссовська-Давиденко

Невеличка громада приятелів з пошаною відпровадила на вічний спочинок св. п. Аллу Коссовську-Давиденко, яка померла 18-го лютого 1996 року у Філядельфії. Поховано її на цвинтарі у Бавнд-Бруку, Ню Джерзі, біля могили її чоловіка бл. п. Вячеслава Давиденка. Два гроби накрила спільна камінна плита, з виритою на ній книгою, знаком, під яким працювали ціле життя Вячеслав і Алла. Писаним словом в книгах журналах і пресі Алла і Вячеслав Давиденки виявляли горіння їхніх сердець, їхні світогляди, їхні почуття. Писане слово — це їхній спосіб боротьби за незалежність свого народу, України.

Народилась Алла Коссовська (це її опісля і літературне псевдо), в Севастополі, в Криму, в родині старшини російської (царської) армії. Батько Юлій Коссовський, з польського роду, виселеного з Польщі на Миколаївщину, після повстання в 1863 році. Мати Зінаїда Фурценко, українка з Таврії, походила з старшинського, козацького роду. Мова в рідній хаті — російська, правда, мати співала з дітьми (у Алли ще дві старші сестри), українські пісні, а батько — поет, лірик та гуморист. Після розвалу царської імперії батько еміґрує до Румунії і там в 1920 році помирає. Мати в перших роках большевицької влади в 1922 році помирає від голодової смерти.

Алла залишається круглою сиротою. Опікується нею батькова сестра в Миколаєві. В тому часі українська мова була вилучена із шкільних програм, але в гімназії, в якій вчилась Алла, введено окрему лекцію української мови. Ентузіястка-вчителька вміла захопити молодь творами Грінченка, Коцюбинського, Винниченка. Алла закохується в українській літературі. В 1924 році закінчує робітничий факультет без права вступу до вищої школи, як „соціяльно чужий і ворожий елемент". 18-літня дівчина виїздить до Києва до старшої сестри, опісля з її родиною до Харкова. Тут вона дістає бюрову працю. В 1928 році Алла одружується з Вячеславом Давиденком, лінґвістом, літературознавцем, викладачем на курсах українознавства, це за часів Скрипника.

Чоловікова родина пригортає Аллу як рідну доню. Алла швидко вживається в музичну і науково-літературну атмосферу дому Давиденків, її особистість розцвітає, вона починає писати і друкувати по журналах свої поезії. Хто ж були ті батьки Вячеслава?

Батько, Василь Давиденко, ще до Першої світової війни заложив в Харкові приватну гімназію, був в ній директором. Мати, дочка відомого професора, теолога Тимофія Буткевича. Для Алли щастя в домі Давиденків було короткотривале. Часи НЕП-у скінчились в 1929 році. Почалась економічна руїна України, нищення інтеліґенції. З перенесенням столиці до Києва, туди переїжджає і молоде подружжя Давиденків. Важке життя частинно відображене в писаннях Алли та Вячеслава. Чудом треба вважати, що Давиденкам пощастило пережити злигодні Другої світової війни. Далі еміґрували до Німеччини, Америки. Ціхою життя Давиденків було, що вони ніколи не зневірювались, Вячеслав запрацьовувався, щоб якось зберегти сили еміґраційного потенціялу, щоб він не розплився в країнах переселень, а Алла підтримувала свого чоловіка і сама, з вірою в перемогу добра над злом, писала свої поезії, оповідання, зокрема для дітей та не губила усмішки із свого лиця.

Ось що вона пише у вірші „Дзвеніть бандури":

...Дзвеніть бандури,
як доспілий голос
Далеких, рідних
українських нив,
Нехай ваш ніжний і
потужний голос
Пробудить в серці і
любов і гнів.
Не дайте серцю
назавжди заснути,
Будіть його, і
кличте, і ведіть!
Хай знають всі, що
Україні — бути,
Що нарід наш ще
буде вільним жить!

Писати вірші Алла почала в юних роках. В Харкові та Києві друкувались її твори по журналах. В Америці вийшло кілька її книжок. Дві збірки поезій „Бабине літо" та „Паморозь" були тепло прийняті читачем та позитивними рецензіями критиків. За вірші „Побачення з океаном" та „Колискову" дістала нагороду. Збіркою оповідань „Ціна душі" здобула признання як прозаїк. „Ціна душі" це збірка новель і оповідань, в яких сюжет часто взятий із власних переживань. Так само можна сказати про її дві повісті „Двісті перший" та „Гірський вовк". У книжці „Гірський вовк", крім яскраво власних переживань (чудесні описи Кавказу), зображене життя чоловікового брата, лікаря Олександра Давиденка.

Портрет А. Коссовської-Давиденко роботи артиста-маляра В. Ласовського

Книжка закінчується описом останніх днів життя доктора Юрка в рядах Української Повстанської Армії. (Юрко — це підпільне псевдо д-ра О. Давиденка, який загинув в бою проти большевиків).

Алла Давиденко залишила кілька надрукованих драм. Вона була обізнана з драматичним мистецтвом, зі сценою. Як артистка і співачка з нешколеним, але чудесним голосом виступала на сценах українських театрів в Україні, Німеччині та Америці. Сама провадила театральним гуртком при Спілці Української Молоді в Бруклині, Н. Й.

Після втрати чоловіка, який помер 27-го квітня 1978 року, Алла взялась за підготову збірки його есеїв та статтей, які були десятиліттями друковані по різних журналах та часописах, в тому числі в журналі „Вісник" та щоденнику „Свобода", де він працював як редактор і журналіст. Книга-збірник вийшла в 1985 році під назвою „На різні теми", в ній відбитка громадсько-політичного, наукового та культурного життя української еміґрації.

Алла Давиденко була теж і громадською діячкою. Була секретарем Асоціяції Діячів Української Культури, Відділу в Ню Йорку, членом Товариства „Діти дітям" (роками збирала гроші для потребуючих дітей), була членом Головної управи Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, членкині якої до останньої хвилини життя Алли турбувались нею і допомагали, за що їм належиться признання і подяка.

Дорогенька Алло, ти відійшла від нас фізично, але духово ти з нами. Мереживом думок твоїх, які залишила у своїх книжках, ти зв'язалась з нами, ти завжди будеш в пам'яті українського народу. На прощання, прочитаймо кілька рядків з твого вірша „На самоті":

... Я сонцю, квітам
рада, як дитина,
І радість ця в душі
не умира.
Чи я чудна? Можливо,
що ж робити?
Такою створена, такою
і помру.
І, мабуть, мертва,
лежачи у гробі,
з собою клаптик
неба заберу!

Закінчуючи тих кілька думок про св. п. Аллу Коссовську-Давиденко, мимоволі робиться порівняння із станом науки, виховання в Україні, в початках XX століття і кінця його. Подібно, як Алла, тисячі, а може і мільйони українських дітей, не усвідомлюють собі, що вони українці. Лишень вільна наука, свобода думки і знання української мови в змозі скинути духовий зашморг, в якому гине українська людина.

Мирослава Ласовська-Крук

ЗАЯВА УПРАВИ УСТ „ЧЕРНИК“, ДІТРОЙТ

Українське Спортове Т-во „Черник“, Дітройт, та жертводавці Фонду Відродження Спорту в Україні з глибоким болем і обуренням сприйняли вістку про вчинок київської футбольної дружини „Динамо“, яка виграну нагороду в сумі 42,000 ам. дол. подарувала на фонд допомоги російським родинам, сини яких загинули в ганебній, жорстокій війні проти волелюбного чеченського народу, здійснюючи його тотальний ґеноцид.

Невже ж серед цілої дружини „Динамо“ не знайшлося жодного українця, який подумав би про наших знедолених дітей, що постраждали від чорнобильської катастрофи, про сиріт та родини, які втратили рідних в Афганській війні, про старців, немічних інвалідів, чи навіть про український спорт, який потребує постійної фінансової підтримки?

Читається і не віриться, що в п'ятиріччя самостійности України київські „динамівці“ все ще не відзначаються національною гідністю та не спромоглися позбутися почуття меншевартости й продовжують поклонятися „старшому братові“, як духовні раби. УСТ „Черник“, Дітройт, і жертводавці Фонду Відродження Спорту в Україні звертаються:

1. До міністра спорту й молоді України Валерія Борзова зі закликом докласти всіх зусиль для припинення державних пільг київському „Динамо“;

2. До всіх спортових осередків, громадських організацій та індивідуальних осіб в діяспорі відповідно зареаґувати на цей ганебний вчинок та припинити усі контакти і підтримку для київського „Динамо“.

За Управу УСТ „Черник“, Дітройт

Володимир Кізима
Християн Шалай

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Фонд Відродження Спорту в Україні (Метрополія Дітройт)

З початком лютого ц. р. надійшли на Фонд слідуючі пожертви: **100** дол.: Я. і С. Присяжнюк (попередньо 220 дол.), В. і Д. Касків (попередньо 100 дол.), М. Андрусяк (попередньо 100 дол.); по **50** дол.: В. Прийма (попередньо 50 дол.), В. Кузьмин (попередньо 25 дол.), М. і Н. Воронович, М. Сявавко, М. Кахній (попередньо 100 дол), О. Процик (попередньо 100 дол.); по **25** дол.: Я. і В. Кривий (попередньо 25 дол.), З. Василькевич.

Всім дотеперішнім жертводавцям щире спасибі та, стоячи на порозі Олімпіяди-96, яка для України є першою, закликаємо всіх, кому дорога справа України, щедро жертвувати на Олімпійський Фонд УСЦАК. Для вигоди жертводавців в Метрополії Дітройту є відкриті конта в кредитівках: у „Самопомочі“, число 7578-28, в „Будучності“, ч. 5048. У зв'язку з ганебним вчинком київських „динамівців“ уважаємо за відповідне повторити, що цим фондом диспонує УСЦАК в порозумінні з НОК України, де не виділяється жодних субсидій з цього фонду індивідуальним установам, професійним дружинам чи змагунам. Для прикладу УСЦАК безпосередньо вплатив до світових спортових федерацій вписові вкладки більш як 35 Федераціям України з різних видів спорту. Оплату за перелетні квитки Київ—Осльо—Київ, для 85 репрезентантів України на зимову Олімпіяду в Ліллеңгаммер, радієву апаратуру та добові витрати і т. д. Останнім часом УСЦАК закупив наймодерніше гімнастичне обладнання для підготови гімнастів України на Олімпійській базі Конча Заспа в Київській області. Одержання цього обладнання з ЗСА вже є підтверджене листом подяки від Федерації Гімнастики України з підписами її президента — Людмили Турищевої, тренерів і колишніх европейських та світових чемпіонів. Цього правила Провід УСЦАК далі суворо дотримується, жодний доляр, призначений жертводавцем на Фонд Відродження Спорту в Україні чи на підтримку Олімпійців України, не піде на іншу ціль.

Володимир Кізима

УСК Ню Йорк — Покіпсі СК — 1:2

Цими футбольними змаганнями, що відбулися в неділю, 24-го березня, на площі Спортфрендс у Вейн, Ню Джерзі, перша дружина УСК розпочала другу половину сезону. З огляду на брак футбольних площ в Ню Йорку, провідник дружини мав труднощі дістати дозвіл гри на терені міста і тому ця зустріч пройшла на згаданій площі в Ню Джерзі. В першій половині наша дружина мала ігрову перевагу, завдяки якій Рід з подачі Славка Турка вже в 5-ій хвилині здобув ведення — 1:0. В 44-ій хвилині суперники зуміли вирівняти вислід — 1:1. Після відпочинку гра проходила рівнорядно, але німецькі футболісти здобули чергового голя в 60-ій хвилині, який, як пізніше виявилося, став для них переможним.

Резервова дружина УСК перемогла резерву Покіпсі, вислідом 2:0, завдяки чому зміцнила свою позицію лідера дивізії і цим самим залишилася кандидатом на чемпіона.

С. К.

Футбольний сезон в Україні

Вже розпочалися розгривки чемпіонату України в усіх дивізіях. У вищій лізі в останніх двох рундах вийшли такі вислідн:

Лідер, сумнозвісне київське „Динамо“, перемогло „Таврію“ Симферополь — 2:0 і ремісувало з „Кривбасом“ — 2:2.

„Чорноморець“, Одеса, що займає друге місце, здобув дві перемоги ідентичним вислідом, по 1:0, з ЦСКА—Борисфен і СК Миколаїв. Пнеться вгору „Шахтар“, Донецького, який переміг „Торпедо“ Запоріжжя з вислідом 2:1 і „Карпати“ Львів — 2:0.

„Дніпро“, Дніпропетровське, перемогло „Зорю“, Луганське, і зазнало поразки з „Металургом“ — 1:2. В показнику табелі ігор вищої ліґи окремі дружини займають такі місця: 1. „Динамо“, Київ — 46 точок, 2. „Чорноморець“, Одеса — 42, „Дніпро“, Дніпропетровське і ЦСКА „Борисфен“, Київ — по 36, 5. „Металург“ Запоріжжя — „Зірка“ Нібас, Кіровоград — по 33, 7. „Карпати“, Львів —32, Прикарпаття“, Івано-Франківськ — „Торпедо“, Запоріжжя — по 29. Дальші місця займають: „Шахтар“, Донецьке (28), „Нива“, Тернопіль (23), „Таврія“, Симферпополь (22) СК Миколаїв і „Кремінь“, Кременчук — по (21), „Кривбас“ (20), „Нива“, Вінниця, „Волинь“, Луцьк — по (19), „Зоря“, Луганське (12).

Василь Макар став чемпіоном Ню Джерзі в плаванні

Втретє підряд вийшов чемпіоном Ню Джерзі тепер 8-річний Василько Макар, член плавацької ланки УСВТ „Ч. Січ“, кількакратний учасник Спортової Школи „Ч. Січі“. В кількох останніх роках Василько здобув нагороди першуна теж в плавацьких першостях УСЦАК. Новий успіх Василько здобув наприкінці березня ц. р. в стейтових фіналах плавання, що відбулися в басейні Берґен повітового коледжу в Парамус, Ню Джерзі. Василько вийшов першим в конкуренції 25 м метеликом в часі 17.91 сек. Він теж здобув першу нагороду в штафеті 4х25 м, яку разом із своїми партнерами проплив в часі 1:11,51.

(от)

УСВТ „Ч. Січ“ і УСО „Тризуб“ — першуни відбиванкових першенств УСЦАК

Йонкерс, 27-го квітня, (О. Твардовський). — Тут, у спортовій залі середньої школи Лінкольна, відбувся 38-ий відбиванковий чемпіонат УСЦАК, що його організував і перевів СК СУМ „Крилаті“, Йонкерс. В турнірі взяло участь 12 дружин, але не було жодних репрезентантів з таких українських спортових осередків, як Чикаґо, Дітройт, Клівленд, Сант Кетерінс — Канада.

Шкода! СК СУМ „Крилаті“ підготовили і перевели звітовий турнір на вищому рівні і таким чином продовжили кращі відбиванкові традиції УСЦАК. Своєю участю в цьому турнірі дружини з вище названих осередків були б піднесли теж і змаговий рівень, чого прагнули організатори й учасники цього чемпіонату.

Ігри турніру проходили в 3-ох різних групах: чоловічій — 7 дружин, жіночій — 43 і юначок — 2. В групі чоловіків, після закінчення розгривок круговою системою, перше місце здобула „Ч. Січ“, яка не мала собі рівних теж в півфіналі, в якому елімінувала СТ „Україна“, Торонто, вислідом 15:5, 15:3 і у фіналі СК СУМ „Крилаті“ — 15:2, 15:7. В односетівці за 3-тє місце СТ „Україна“, Торонто, перемогла відбиванкарів СУМ, Ню Йорк — 15:9. Отже, три перші місця зайняли: УСВТ „Ч. Січ“, Нюарк, СК СУМ „Крилаті“, Йонкерс, СТ „Україна“, Торонто. Склад дружини першунів в групі чоловіків „Ч. Січі“: О. Гладкий, М. Завадівський, П. Гунчак, І. Акінщин, А. Стасюк, М. Дулин, О. Брозина, Р. Саляк.

Порадували глядачів, несподівано, жіночі дружини, число яких в цьому турнірі збільшилося, в порівнянні з двома попередніми роками, вдвоє. В жіночій групі домінували дружини УСО „Тризуб“, Філядельфія, і УСВТ „Ч. Січ“, Нюарк. Обидва закінчили ідентичними осягами нормальні змагання і зайняли спільне перше місце. У фінальному двобої перемогли жінки з „Тризуба“, вислідом 15:12, 15:11. Перші три місця в жіночій групі зайняли: УСО „Тризуб“, Філядельфія, УСВТ „Ч. Січ“, Нюарк, СК СУМ „Крилаті“, Йонкерс.

Склад першунок жіночої групи „Тризуба“: У. Кір, А. Дівасал, Н. Гурська, М. Мигальська, З. Сіокало, Л. Патрулик, Люда Нишит.

В групі юначок дружина СУМ Пассейк, перемогла СК СУМ „Крилаті“, Йонкерс, і в такому порядку зайняли кінцеві місця. Склад першунок з Пассейку: Л. Война, О. Рош, Л. Демчар, А. Знак, М. Михайлишин, К. Котляр.

Після закінчення ігор учасники переїхали до місцевого Дому Молоді, де відбулася розвагова частина турніру: спільна вечеря, вручення трофеїв і танцювальна забава.

Цю частину програми відкрив голова СК СУМ „Крилаті“ Роман Глушко, який привітав присутніх змагунок й змагунів, гостей і представників Управи УСЦАК в особах О. Напори і О. Твардовського. Дальше ведення програмою перейняла ланкова відбиванки УСЦАК Оксана Лотоцька. Зложивши подяку усім дружинам, учасникам турніру та тим спортовим осередкам, що вислали свої дружини, ланкова покликала до привітального слова члена Управи УСЦАК О. Напору і О. Твардовського до асисти при врученні першунам трофеїв турніру. На закінчення програми спортова молодь забавлялася при звуках оркестри „На здоров'я“.

Як вже згадано вище, цю велику й першу спортову імпрезу в цьому році господарі провели досить вдало, вони доклали усіх старань, щоб на турнір приїхали дружини з усіх українських спортових осередків, але не з їхньої вини декілька наших спортових осередків не були заступлені. Крім ланкової Оксани Лотоцької, для влаштування і переведення турніру багато праці доклали Роман Глушко, Михайло Томашевський, при тісній співпраці голови осередку Ореста Козіцького.

У зв'язку з цим турніром представники УСЦАК закликали Провід СК СУМ „Крилаті“ до відновлення сильної відбиванкової ланки, популярного й улюбленого спорту нашої сучасної молоді.

З виступів футбольних дружин УСК, Ню Йорк

УСК, Ню Йорк — Сейнт Барнабас СК — 1:3

У цих змаганнях за чемпіонат Першої Дивізії Космополітальної Ліґи, що пройшли в неділю, 31-го березня, наша дружина виступила в ослабленому складі і через це зазнала поразки вислідом 1:3. Єдиного ґоля для УСК здобув Ясіне. Резерва УСК, що є кандидатом на чемпіона резервної дивізії, перемогла резерву С. Барнабас, мінімальним вислідом 1:0.

УСК, Ню Йорк — Албанский С.К. — 3:1

В неділю, 14-го квітня, УСК виступив уже в нормальному складі і, маючи над албанськими футболістами перевагу, здобув гарну перемогу, вислідом 3:1. Ведення 1:0 здобув Нетто з подачі Березецького в 10-ій хвилині. Після цього Девір подвоїв рахунок 2:0. В другій половині суперники зуміли знизити вислід 1:2, але в кінцевій фазі зустрічі Беналий з акції Савілєва встановив кінцевий вислід 3:1. Резервісти УСК перемогли цим разом резерву албанців рахунком 2:0.

УСК, Ню Йорк — Кларкставн, С.К. — 0:0

У чергових змаганнях за чемпіонат І-ої дивізії в неділю, 28-го квітня, УСК зустрів футболістів м. Клярксавну, з якими в завзятому двобою закінчив „сухим“ ремісом 0:0. Цим разом не пощастило нашим резервістам, які програли з резервою Клярксавну, вислідом 2:3. Після тієї поразки резерва УСК зійшла в показнику табелі ігор — з першого на друге місце.

Склад І-ої дружини УСК: Кенсон, Березецький, Джак, Ґреб, Бані, Нетто, Савілєв, Мокі, Джордж, Кліфорд, Доналд, Гарвей, Сабальякас. Провідник і тренер Стефан Коваленко.

С.К.

Вістки з України

У чергових іграх за чемпіонат вищої ліґи України впевнено виграло київське „Динамо“ і, виглядає, знову здобуде звання чемпіона. В зустрічі на власному стадіоні в Києві „Динамо“ перемогло „Кремінь“ з м. Кременчука, вислідом 2:0.

У зв'язку з виборeною амнестією в Европейській Футбольній Федерації, в чому у великій мірі доміг перший Президент України Леонід Кравчук, київське „Динамо“ буде допущене знову до европейських ігор за одну із Чаш Европи. Не пощастило в останній рунді одеському „Чорноморцеві“, основному конкурентові „Динамо“, який закінчив свою зустріч з „Таврією“, Симферополь, ремісом 0:0.

Несподівано теж зазнало поразки дніпропетровське „Дніпро“ з вінницькою „Нивою“ 1:1. Показник табелі ігор вищої ліґи України після 25 рунди:

1.	„Динамо“, Київ	59	47:11
2.	„Чорноморець“, Одеса	55	39:19
3.	ЦСКА — „Борисфен“, Київ	45	33:15
4.	„Дніпро“, Дніпропетровське	41	44:21
5.	„Карпати“, Львів	39	32:28

Дальші місця займають: „Шахтар“, Донецьке, „Зірка“, Кіровоград — по (38), „Металюрг“, Запоріжжя — (36), „Торпедо“, Запоріжжя — (35), „Прикарпаття“, Івано-Франківське — (33), „Нива“, Тернопіль, „Кремінь“, Кременчук — по (30), „Таврія“, Симферопіль і „Нива“, Вінниця — по (29), „Кривбас“, Кривий Ріг і СК Миколаїв — по (27), „Волинь“, Луцьк — (26), „Зоря“, Луганське — (13).

Недавно обидва тренери збірної України — Йожеф Сабо і Леонід Буряк зформували новий склад репрезентації України, до якої ввійшло 15 футболістів „Динамо“, 7 з одеського „Чорноморця“ і 5 з „Дніпра“, Дніпропетровське. З цих 35 футболістів буде підібраний склад до футбольної репрезентації України. З тих, що виступають на контрактах в різних країнах світу, до кандидатів збірної включений тільки Сергій Попов, який тепер виступає в Санкт-петербурзькім „Зеніті“.

Подав
О. Твардовський

Повернення Україні Б. Лепкого

Комітет сприяння українській пресі в Україні невтомно працює, осягаючи поставленої перед собою мети: допомагати пресі в Україні та тримати постійне зацікавлення нашою літературою серед українського суспільства. Праця складна й нелегка, але незважаючи на всі труднощі, комітет здобув пошану й популярність своїми досягненнями.

Ще один успіх осягнув комітет 31-го березня 1996 року високоякісним літературно-мистецьким вечором під назвою "Повернення Україні Богдана Лепкого" — вшанування письменника в 55-ліття з дня його смерти та 125-ліття з дня народження. Цей вечір був справжнім урочистим святом.

Український Культурний Центр, спонзор вечора, дав свою гарну залю, а Ірина Тарнавська по-мистецьки удекорувала її чудовими квітами.

Багата, різноманітна програма складалася з доповіді, репортажу та мистецької частини. Голова комітету — відомий літературознавець і критик Марія Гарасевич відкрила вечір та з характерною для неї ерудицією виголосила доповідь „Богдан Лепкий — велетень праці“, у якій коротко охопила творчість і діяльність одного з найбільших українських письменників: поета, повістяра, новеліста, літератора в широкому значенні цього слова, редактора, перекладача, професора-літературознавця, журналіста і т. д., а крім того художника й видатного громадського діяча. Вкінці підкреслила особливу цінність і значення семи томів трилогії „Мазепа“ — заповіт Богдана Лепкого своєму народові.

Д-р Роман Смик (небіж Богдана Лепкого) з Чикаґо, меценат української літератури, дав цікавий репортаж-звіт що вже зроблено для повернення Україні Богдана Лепкого: видання творів письменника, численні наукові конференції та семінари, доповіді, концерти, театральні вистави, поставлено пам'ятник у Жукові, відкрито музеї Б. Лепкого в Жукові, Бережанах і Тернополі. Тому 1993 вийшла дуже цінна монографія М. К. Савицького „Богдан Лепкий — життя і творчість“. Зроблено дуже багато і все завдяки увазі, праці, посвяті й фінансуванню д-ра Р. Смика, свого роду автора вже двох великих книжок „Повернення Україні Богдана Лепкого“ — унікальних, безприкладних книжок. Дай Боже Україні більше таких меценатів.

Вечір був оздоблений мистецькими виступами — слово перепліталося з музикою і співом. Вперше саме на цьому вечорі були виконані пісні на слова Б. Лепкого: „Бувайте здорові, гори барвінкові“ муз. Ярослави Мазурак, обробка й аранжування та виконання о. Валерія Ковальчука; друга пісня „Як була би я зозуля“, муз. Юрія Марштупи, виконала заслужена артистка України Євгенія Крикун. Два ліричні, вийняткової краси дуети „Ой, шуміли сосни“, „Перше кохання“, муз. Ю. Марштупи, чудово виконали Є. Крикун та Ю. Марштупа.

Піяністка Марія Лісовська своєю гарною грою на фортепіяні познайомила присутніх з двома творами Нестора Нижанківського, земляка Б. Лепкого.

Довголітні члени студії художнього слова під керівництвом М. Гарасевич артистично прочитали твори Б. Лепкого: „Листи Катрусі“ та „До народної пісні“ — Христина Юзич, уривок з твору „Мотря“ (діялог гетьмана Мазепи з Мотрею) — Наталія Гевко, „Доля“ й „Кидаю слова“ — Юрій Розгін. Про їхнє читання вкінці вечора М. Гарасевич сказала: „Якби я могла, я нагородила б сьогоднішніх виконавців званням заслужених читців Дітройту“.

Напочатку та вкінці вечора о. В. Ковальчук майстерно відіграв мелодійні українські пісні народні й сучасні, а монтаж пісень на слова Т. Шевченка пригадував безмежну любов Б. Лепкого до Великого кобзаря.

Всі, хто брав участь у цьому вечорі заслуговують на велике признання.

Закриваючи вечір, голова комітету М. Гарасевич щиро дякувала д-рові Р. Смикові за його колосальну працю, за широкий репортаж, за прибуття на вечір аж з Чикаґо без ніякої винагороди. Подякувала виконавцям за їхній високий рівень, добірній публіці, яка гарно виповнила залю і своєю присутністю вшанувала великого письменника Б. Лепкого.

Особливу подяку склала спонзорам вечора: кредитівці „Самопоміч“ — 300 дол., УКЦ, УКК — 50 дол. Марії Андрусяк — 50 дол., УКРада — 25 дол. та закликала всіх не забувати, що пресі в Україні потрібна наша допомога. Кожен доляр складений на пресу йде безпосередньо редакціям в Україні.

Любомир Баран

Василь Ящун

Монолог чорнобильця

В Вогнях і Прип'ять, і Чорнобиль,
Горить повітря і земля,
Смертельні хмари нуклеарні
Несуться з вітром в небеса,
На Польщу, Швецію, Европу.
Беруть в обійми живосилом
Ліси, поля, хліба в посіві
І смерти зародки втискають
В усе живе і неживе.
В полон беруть Дніпро і Київ,
Родючі ниви і степи
І смуток, жах і біль вселяють
У юних, літніх і старих.
Розтерзаний в думках і серці
Чорнобилець глядить навкруг,
На полум'я зловісну хмару,
Її злозичливий упруг;
Очима смутку обіймає
Свою вагітну молоду
Дружину й двоє діточок.
В задуму падає. Передихів моток.
В обуреній душі й умі
Снується вальний монолог:
„Вже кілька днів вдихаєм смерть...
Таїли правду. Завжди так...
Байдужне їм життя народу.
Хай гине люд... щоб тільки світ
Не взнав про цей найбільший крах.
Таїли голод в Україні,
Сімох мільйонів смерть страшну,
Таять ҐУЛаґи і „психушки“,
Садизм, цинізм, дроти колючі
Відкритий ад в своїм „раю“.
У них людина — ґвинт в машині.
Його ж не трудно замінить
Мільйонами таких ґвинтів.
Ось перші жертви радіяцій...
Вмирають старці й молоді,
А можновладці — мов сліпі.
У них же — свято,
„Перше травня“ —
Паради, танки, прапори,
Червоні ленти в всіх на грудях,
Промови, брехні, гул хвальби
В країні рад — в краю тюрми.
В них ціль хижацького стратега:
Кайдани розуму й душі
Тому, хто волю і свободу
Цінує як найвищий дар;
Хто дар цього свого ковчега
У межах Божих ізобар
Леліє в серці і умі:
На нивах кріпосних, колгоспних,
І на станках виснажно-млосних;
У школах, бюрах, і хатах,
В турботних сірих вечорах,
Ночами, повними тривоги,
У роздумах про некрологи
Захисників людини прав;
У настороженому сні
І рано-вранці на зорі.
Кудись везти задумують.
Бог-зна..., так кажуть..., може й так.
Але куди? В ліси Сибіру?
Поїдеш — згинеш як червяк...
Та й вже запізно... бож уже
В нас радіяція живе.
Жона, Івасик і Гануся...
І плід шістьмісячний в жони...
Яка чекає доля нас?
Яке для всіх нас майбуття?
Чи вернемось назад, в Чорнобиль?..
Ох, важко кріпаком служити
Для зайди на своїй землі...
І важко, болісно вмирати
В ворожій дальній чужині“.
В очах росинки появились...
Думки несуться над Дніпро,
У Київ, трауром покритий,
І на естраду, де силком
Рясні і пишні хороводи,
Вінки, вишиванки, стрічки,
Неначе б лиха й не було,
Неначе б цвітом все цвіло.
Людей обмотують обманом,
Цинізмом, глумом підкоряють,
З пекельним реготом садиста
Серпом і молотом вбивають.
І де ж нам помочі шукати
У цій нечуваній біді? —
Лиш в Тебе, Боже справедливий.
На Тебе ми надію маєм.
Поглянь на нас ласкавим оком,
Візьми нас всіх під свій покров!
Не дай, щоб в нашу чисту кров
Пістряк смертельний завітав
І в судорожних болях, муках,
Зарано в земельку поклав.
Молю за себе і родину,
За нарід мій, всю Україну.
В ім'я нас всіх і поколінь
Прийми цей струм моїх молінь!
Амінь“.

2-го травня 1986 р.
(Із збірки „З нив і доріг життя“)

ПОДІЇ

XXII З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ СЕНЬЙОРІВ УНС

Союзівка. — Тут від 9-го до 14-го червня проходитиме XXII з'їзд Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу. З уваги на обмежену кількість кімнат їх треба резервувати заздалегідь, телефонуючи на число (914) 626-5641, факс (914) 626-4638, або звертаючись на адресу: Soyuzivka, UNA Estate, Foordmore Rd., Kerhonkson, N. Y. 12446.

XIII З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ СЕСТРИЦТВ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. — Об'єднання Українських Православних Сестрицтв у ЗСА влаштовує свій XIII з'їзд, який проходитиме від 17-го до 19-го травня в Домі Української Культури в Осередку Української Православної Церкви в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. У суботу, 18-го травня, відбудеться бенкет з мистецькою програмою, початок о год. 7-ій вечора. Вступ — 25 дол.

ВІДПУСТ-ПРОЩА В МОНАСТИРІ ПРЕП. АНТОНІЯ ПЕЧЕРСЬКОГО

Нокс, Індіяна. — Тут в монастирі Преп. Антонія Печерського від неділі, 12-го до неділі, 19-го травня проходитиме Відпуст-Проща, яка почнеться 12-го травня Вечірнею, а закінчиться 19-го травня Архиєрейською Літургією і Панахидою за Головного Отамана Симона Петлюру в 40-ву річницю загибелі. Щодня відбуватимуться Літургії о 9-ій ранку, Вечірні о 7-ій вечора, Акафисти, Молебні й Панахиди, моління за жертви чорнобильської катастрофи у її 10-ліття. Монастир знаходиться на півдні від м. Нокс, на схід від гайвею 35, при польовій дорозі 700 схід між Тото роуд і гайвеєм 10. Телефони мотелів: (219) 772-6244, (219) 772-9933. Пожертви на монастир і на молитви проситься висилати на адресу: St. Anthony Ukrainian Orthodox Monastery, 4275 S. 700 East, Knox, IN. 46534.

ЛІТНІ ТАБОРИ БАНДУРИСТІВ

Емлентон, Па. — Українська Капеля Бандуристів оголошує літні табори бандуристів. Табір „Кобзарська Січ" проходитиме від 4-го до 18-го серпня на українській православній оселі Всіх Святих в Емлентоні, Па. (керівник — Юліян Китастий), табір бандуристів „Україна" — від 21-го липня до 3-го серпня в Country Club „Україна", Лондон, Онтаріо, Канада (керівник — Віктор Мішалов). За інформаціями слід телефонувати: відносно табору „Кобзарська Січ" до Анатолія Мурги (313) 953-0305, щодо табору „Україна" до Миколи Шідовки (416) 633-4196.

У ЄГИПЕТСЬКОМУ МІСТІ Таба почався заключний етап мирних переговорів між ізраїльтянами і палестинцями. Обидві сторони визнали, що хоч вони продовжують обстоювати справу замирення, є чимало чинників, які заважають прогресові. У спеціяльному комюніке підкреслюється, що сторони мають намір обговорити найскладніші питання, в тому числі майбутнє Єрусалиму, повернення палестинських втікачів на батьківщину, лінію кордону. Керівники делегацій, ізраїльтянин Урі Савір і палестинець Махмуд Аббас, висловили жаль з того приводу, що на мирному процесі позначається взаємне недовір'я обох народів, розділених багаторічною ворожнечею і безперервним насильством. Для ізраїльтян головним у переговорах є питання державної безпеки, а для палестинців — те, чи готовий Ізраїль повною мірою виконати попередні домовлення щодо палестинської автономії, а також чи вийдуть ізраїльські війська з Геброну.

50-літній ювілей Т. і В. Дмитрашів

Заходами дочки Гані Дмитраш-Наливайко та української громади в Тусані, Арізона, відзначено 24-го лютого ц. р. 50-літній ювілей Тані та Василя Дмитрашів.

Обоє ювіляри розпочали суспільно-громадську працю ще в рідних сторонах в селі Незнанів, район Камінка-Струмілова. А життя не було легким. Воно було виповнене працею відданости й незламности ідеї вільної України.

Нашого друга Василя знаємо як активного члена ОУН ще з молодих літ. Цю шляхетну визвольну ідею він носив у серці через ціле життя. Чи то було за польських і большевицьких часів, чи за німецької окупації, чи на еміґрації, але і тут між нами, в Америці, друг Василь з дружиною Танею завжди йшли з українським визвольним рухом, допомагаючи громаді своєю працею та фінансами.

Панство Дмитраші відомі як меценати, допомагають рідній Церкві та громаді. Вони — заслужені будівничі Собору свв. Володимира і Ольги в Чикаго, щедрі жертводавці на виховні цілі української молоді СУМ, де дочка Ганя була виховницею, активні в ООЧСУ та ОЖ ОЧСУ, допомагаючи в праці УККА, жіночим організаціям, як також завжди пам'ятають про допомогу інвалідам УПА та на видавничі справи української преси.

Також приємно нам зложити ґратуляції та признання за зорганізування Відділу УККА в Тусані.

Хоч вік робить своє, але наш друг Василь завжди молодий духом, активний і динамічний. Добро і самостійність України та дальша праця в рідній громаді просвічують його життєвий шлях.

Ювілейні святкування відбулися в Тусані. Зустрічю родини, приятелів та друзів вміло проводили Ірина Дверницька та Ганя Скібіцька. З гарним привітальним словом до батьків виступила дочка Ганя з чоловіком Ярославом Наливайком, дякуючи їм за опіку, щиру любов та допомогу в житті. Щирі вітання прислали внуки, студенти університету Марко й Таїса.

Про життєвий шлях Т. і В. Дмитрашів розказав сеньйор громади в Тусані О. Бунька. Особисті привітання обом ювілятам склали Михайло Феш, член Управи місцевого Відділу УККА, та Богдан Чоловський. Письмові привіти та побажання дальших успіхів у корисній праці прислали Надія і Степан Голяш, родина Которинських з Палатайну, полковник Б. Мельник з Ню Йорку, щирий приятель і земляк Степан Мудрик з Німеччини та Осип Панчишин з Чикаго.

Дорогим ювілятам Тані і Василеві Дмитрашам бажаємо доброго здоров'я, родинного щастя та всього найкращого ще на довгі роки їхнього трудолюбивого життя.

З нагоди 50-ліття подружнього життя Т. і В. Дмитрашів присутні гості зложили на інвалідів УПА 935 дол. Збірку переврів вояк УПА Михайло Феш.

Усім жертводавцям складаємо щиру подяку.

Степан Голяш

Список жертводавців: 200 дол. — Відділ УККА в Тусан; по 100 дол. — Дмитраш В. і Т., Наливайко В. і Г., Феш М.; по 75 дол. — Перун Я., Шаг Д.; по 50 дол. — Галич В., Нелсон О.; 40 дол. — Ткачик Ст.; 25 дол. — Скібіцький В.; по 20 дол. — Коритко, Горняк Р. і А.; по 10 дол. — Блідий М., Дверницька І.,Дверницький В., Ларсон В., Шуба С., Яцків К.; по 5 дол. — Бунька А., Сміт Р. і А., Н. Й.

Подружжя Т. і В. Дмитрашів

А кобзарі...

(Закінчення зі стор. 1)

ще, не розходилися, переживали це особливе мистецтво, подивляли щирість, з якою М. Литвин передає ті свої пісні, більшість з яких його укладу. На концертах були молоді слухачі, які може часом вперше мали нагоду зіткнутися з живим кобзарем України. Все це було незвичайно зворушливе! Слухачі виходили з вірою,що як кобзарі України досі не загинули, вони будуть продовжати своє мистецтво дальше, а такого примінення бандури як в українському народі, ніде не може бути. Не уявляєте які ці зустрічі з публікою були зворушливі, — каже К. Немира.

Ми ставимо питання М. Литвинові, чи вдалося йому знайти дещо з матеріялів, за якими він шукав і він з вдоволенням стверджує, що дістав багато від ентузіяста бандурис-тів М. Чорного, від кобзарської родини Маглаїв і від єдиного активного учасника Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка Петра Гончаренка в Дітройті. Тому він зі зворушенням хоче на сторінках „Свободи" зложити свою подяку тим, що йому допомогли матеріялами чи таки фінансами, які уможливили поїздку до ЗСА. Тут він згадує Івана Ткача з Чикаго, М. Чорного, К. Немиру і її радіоавдицію „Світлиця" в Пармі, Капелю Бандуристів ім. Шевченка в Дітройті, а особливо вже вище згадану родину Маглаїв і П. Гончаренка. Усі вони щиро помагали так, що на закінчення поїздки по ЗСА М. Литвинові ще вдалося взяти участь у окремій церемонії садження дерев у пам'ять катастрофи в Чорнобилі, яка відбулася на Фльориді біля Орляндо, де він також показав своє мистецтво. Як знаємо з пізніших розмов із К. Немирою, ця церемонія була передана на телебаченні і взяли в ній участь представники української амбасади, стейту та екологічного товариства у Вашінґтоні.

Про все це розповідає нам вичерпно К. Немира, яка успішно веде вже більше року радіопрограму „Світлиця". Вона зраджує нам, що на початку мала деякі сумніви чи її задум успішний і потрібний, але показалося, що різнонманітність цієї одногодинної програми, новини з України, концерти, пісні, які ще тут не відомі і цей безпосередній контакт з людьми знайшов широкий відгук, а що найважливіше, збудував контакт поміж розкиненою в стейті Огайо і сусідніх стейтах українською громадою і їм допомагає втримувати зв'язки навіть оголошуванням наших імпрез чи організацій. Вона сама любить спілкуватися з широким колом осіб і тому крім радіопрограми допомагає у переведенні концертів чи інших мистецьких імпрез. Це й спонукало її тепер до поїздки з М. Литвином по ЗСА.

Ми жаліємо, що цієї радіопрограми не можемо чути в Ню Йорку і околиці, але надіємося, що після поїздки з М. Литвином К. Немира задумає нову цікаву культурну імпрезу, якими вона так вміло лучить два українські світи, які щойно тепер мають нагоду себе взаємно пізнати.

Ми тут ще багато потребуємо, щоб зрозуміти та пізнати увесь культурний нарибок з України, а наші земляки повинні також пізнати, що ми зуміли тут придбати за цього півсторіччя.

І так хотілося б дуже дістати в руки все, що створив досі наш гість М. Литвин, а це не одна, а багато книг. Це „Зорі на дні криниці" — збірка оповідань, поетична книга „Вітраки", повісті про призабутих композиторів Дениса Січинського і Миколи Леонтовича п. з. „Лети павутинко", „Пісні волі" — збірник пісень з нотами, і „Струни золоті" — белетризоване дослідження походження та генези українського кобзарства. Ця остання проголошена найкращою книжкою року в 1995 році і її появу відсвятковано, як розповідає автор, величаво в Києві та відзначено літературною нагородою ім. Олени Пчілки. Поруч із тим М. Литвин є нагороджений за кобзарську діяльність останніх років всеукраїнською літературно-мистецькою нагородою ім. Івана Нечуя-Левицького. Всі ці відзначення та нагороди пробуджують ще більшу цікавість і бажання пізнати письменницьку творчість цієї виїмкової людини, що получила в одній особі стільки талантів. Але головне — його особа доказує, що в Україні кобзарі ніяк не переводяться коли живуть такі люди, як Микола Литвин.

Загальні збори Округи УНС в Перт Амбой

Річні загальні збори Ок-руги УНС в Перт Амбой, Н. Дж., відбулися 2-го березня ц.р. в залі св. Михаїла в Менвіллі, Н. Дж.

Голова Округи Михайло Захарко, привітавши представника Екзекутиви УНС Олександра Благітку і всіх присутніх, відкрив збори. Відтак хвилиною мовчанки вшановано наших членів, що відійшли у засвіти.

До Президії зборів вибрано: Степана Захарка — предсідником і Івана Кушніра — секретарем. Протокол з минулорічних зборів, що його відчитав І. Кушнір, був прийнятий без поправок.

Голова Округи М. Захарко в своєму звіті сказав, що 17-го вересня минулого року брав участь в організаційних зборах в Джерзі Сіті. Рівнож цілий час утримував тісні зв'язки з Головною Канцелярією УНС і поодинокими відділами, що входять до Округи Перт Амбой. Опісля подякував всім членам Управи і поодиноким відділам за співпрацю.

Голова Контрольної комісії Богдан Ляндвійт сказав, що контроля була проведена, книжки проваджено в найкращому порядку, а стан каси є згідний зі станом виказаним в книжках і приложеними документами.

Беручи це все під увагу, він звернувся до учасників з пропозицією уділити абсолюторію уступаючій Управі, на що делегати своїми оплесками дали згоду. Л. Захарко, голова Номінаційної комісії, прочитав листу кандидатів нової Управи: Михайло Захарко — голова, Василь Бойко — заступник, Іван Кушнір — секретар, Іван Бабин — фінансовий; Контрольна комісія: Богдан Ляндвійт — голова, Степан Захарко і Я. Завійський — члени. Листа перейшла одноголосно.

Представник УНС О. Благітка в своєму слові подякував всім за вложений труд, і просив, щоби в цьому році не було ні одного відділу, котрий не зорганізував би хоч одного члена. Він сказав, що майно УНС зросло до 75.5 млн. дол. В минулому році УНС мав досить великі втрати, однак в цьому році справи поправилися. Будинок ще не є проданий, але повністю винаймлений. Шукаємо менший будинок для себе. На виданнях за другу половину року заощаджено 500,000 дол., а видатки Союзівки рівнож зменшилися на 150,000 дол. Український Народний Союз буде приділяти стипендії для студентів, що є членами УНС.

М. Захарко

М. Захарко подякував всім за довір'я і приобіцяв ще рік працювати для добра української справи і рівнож закликав всіх членів нової Управи і представників відділів до співпраці, щоб наша Округа в цьому році виконала квоту на 100 відс.

На всі питання щодо продажу будинку УНС, чи справи нових родів забезпечення, О. Благітка дав вичерпні відповіді. По вичерпанні всіх внесків предсідник С. Захарко подякував всім за участь в нарадах, закрив збори і попросив всіх на перекуску.

Іван Кушнірр

Українська...

(Закінчення зі стор. 2)

куваннях взяло участь 1000 осіб... Приємно було бачити захоплення відвідувачів, особливо чужинців... Тож нехай ця кімната ширить та зберігає постійно, як довго існуватиме цей університет, добре ім'я України". Тут, до цих гарних слів д-ра Кишакевича, я хочу ві себе додати: хай ця кімната зберігає добре ім'я нашої Батьківщини України головно тепер, коли вона стала самостійною, незалежною.

На закінчення цієї статті годі промовчати дуже сумну подію, що цей же д-р Юрій Кишакевич, який був головою Комітету спорудження Української національної кімнати, 1992 року неподівано відійшов у вічність. Він був дійсним ініціятором постанови цієї кімнати, уміло поборював усі труднощі прогресу праці, координував обов'язки будівельного комітету, підтримував контакт з архітектом, окремими контракторами та мистцями, допильновував збирання потрібних фондів для будови, був у постійному контакті з університетськими властями. Слід підкреслити, що цю працю виконував д-р Кишакевич не як професійний архітект чи контрактор, але як лікар-дентист! За це належиться йому велике признання і подяка від української громади. Тому згадаймо покійного з любов'ю і респектом в четверту річницю відходу його у вічність, а я, як проєктодавець, присвячую покійному д-рові Юрієві цю статтю як людині, яка була головним, найважливішим творцем Української національної кімнати при Піттсбурзькому університеті.

Б.Єльцин...

(Закінчення зі стор. 1)

цина, де одні уважають, що Б. Єльцин вибори виграє, а знову інші так як А. Коржаков уважають, що вибори треба перенести, щоб запобігти перебранню влади комуністами. Покищо Б. Єльцин підтримав тих, які є за відбуттям виборів у призначеному часі, але як твердять аналітики, кожний свідомий того, що у Росії ніколи не знати як воно буде.

У „Свободі" ч. 76, вівторок 23-го квітня 1996 р. в пам'ять о. катехита Миколи Дядя в пожертвах пропущено прізвище МИРОН КРАМАРЧУК — 50 дол. Перепрошую за недогляд.

Лідія Черник

Ділимося сумною й болючою вісткою, що 6-го травня 1996 року трагічно відійшла у вічність

бл. п.

АРКАДІЯ ОЛЕНСЬКА-ПЕТРИШИН

малярка й мистецтвознавець

ПАНАХИДА відправиться в п'ятницю 10-го травня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 11-го травня о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у глибокому смутку:

матір — МАРІЯ ОЛЕНСЬКА

шваґрова — ОЛЯ ГНАТЕЙКО з мужем МИРОНОМ

племінник — ТИМІШ ГНАТЕЙКО з дружиною АНЕЮ й дочкою ТАЇСОЮ

племінниця — РОКСАНА ГНАТЕЙКО-ХАРКЕВИЧ з мужем БОГДАНОМ

родина в ЗСА й Канаді.

Вічна їй пам'ять!

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"

Три досягнення Кредитової Спілки в Рочестері

В неділю, 3-го березня ц. р., відбулися 42-гі Річні загальні збори членства Української Федеральної Кредитової Спілки в Рочестері. В залі української православної церкви зібралося 270 присутніх.

Проводив зборами інж. Мирон Баб'юк, голова Ради директорів кредитівки. Однохвилинною мовчанкою вшановано 34 членів, котрі померли в 1995 році.

Після вислухання протоколу з минулорічних зборів, якого прочитав секретар Дирекції Олександер Лой, звітували: президент Мирон Баб'юк, скарбник Василь Корнило, управитель Тамара Денисенко, культурно-освітній референт Володимир Пилишенко і голова Контрольної комісії Леся Телеґа.

Звітодавці виказували на здоровий ріст УКСпілки в 1995 році, приєднавши 336 нових членів та осягнувши довгоочікуване число 5,000; активи досягли 50 млн. дол. Всі звіти були друковані в квартальнику „Кооперативна Думка", який цього року скромно відзначив свій 40-річний ювілей. В ощадностях досягнено 43,900, 546 дол., а в резерві знаходиться близько 6 млн. дол. В звітовому році видано 517 позичок на суму 6,505,685 дол., а членам виплачено у формі дивідендів 1,817,378 дол.

Завдяки ощадній і професійній господарці поширюються електронічні фінансові услуги, заощаджуючи членам кредитівки час і гроші.

Таємницею успіхів УКСпілки в Рочестері є довір'я людей до Дирекції, Управи і працівників кредитівки, мудра і чесна господарка та добра і точна обслуга.

Мозаїка членства рочестерської кредитівки складається з нащадків перших еміґрантів, котрі в 1900 році приїхали з се-ла Путятинці коло Рога-тина, та Калуша, правну-ки котрих вже не володі-ють українською мовою, але все ж таки зберегли віру, серце і душу пращу-рів своїх. Тисячі іміґран-тів приїжджали після Першої і Другої світових війн. Остання 2-тисячна іміґрація під час перебудови і упадку Совєтського Союзу та „залізної завіси" збагатила нашу громаду трьома церковними громадами п'ятидесятників. В результаті, збагатився кольорит мозаїки цілої української громади міста Рочестер. В кредитівці можете зустрінути корінних галичан, волиняків, подолян, харків'ян, киян, буковинців, херсонців, одеситів, гуцулів, кубанців, лемків, закарпатців і т. п. Багато членів кредитівки, батьків котрих доля і війна порозкидала по цілому світі, є уродженцями Польщі, Чехії, Словаччини, Румунія, Австрії, Німеччини, Юґославії, Франції, Англії, Бельгії, Бразилії, Арґентини, Венесуелі, Канади, Росії та багатьох республік колишнього СССР. Є уродженці Зеленого Клину, що на Далекім Сході, та ще дальшої Австралії. Українська громада Рочестеру нараховує приблизно 12–15,000 осіб, отже кредитівка об'єднує більш як третину в своїх рядах.

Для реклями услуг кредитівка вживає радіо і телебачення — тижнево, „Інформативний Листок" — місячно і журнал „Кооперативна Думка" — квартально. Реклями і інформації подаються українською і англійською мовами. Місцева англомовна преса кожного тижня подає інформації про проценти на позички та ощадності УКСпілки. При кредитовій спілці існує бібліотека. На добровільних засадах бібліотекою завідує д-р Зенон Михайлюк, котрий, крім ведення бібліотеки, займається збіркою та висилкою книг в Україну та східній діяспорі у Владивосток.

Збагатили цьогорічні загальні збори запрошені гості. Першим виступив екзекутивний директор Української Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч" в Чикаґо і одночасно голова Комітету відродження кооператив в Україні Богдан Ватраль. За наполегливу та важливу працю 25-го лютого 1996 року у Вашінґтоні йому було надано найбільш престижеву кооперативну нагороду ім. Герба Веґнера. В своїм зверненні до Загальних зборів Б. Ватраль високо оцінив загальний успіх рочестерської кредитівки та відзначив вклад Рочестеру у відродження кооператив в Україні.

Другим гостем-промовцем був Петро Козинець, президент Національної Асоціяції Кредитних Спілок України. В своїм привіті П. Козинець подякував Рочестерові за технічну допомогу кредитівкам України, а особливо за вишкіл кооператорів з України. За його словами, квартальник „Кооперативна Думка" є відомим у всіх кредитових спілках України.

На зборах була присутня група лікарів з Києва і Дніпропетровського, які перебували в Медичній школі Рочестерського університету. Кожного з них представила член Культ-освітнього комітету д-р Наталя Шульга. З привітом і подякою від медиків виступив начальник Головного управління учбових закладів і кадрів Міністерства Охорони Здоров'я України д-р Юрій Вороненко.

Д-р Н. Шульга, член Номінаційної комісії, подала зборам список кандидатів до Ради директорів на наступні два роки і вибраними були: Мирон Баб'юк, Василь Білан, Василь Корнило і Юрій Кушнір.

Тамара Денисенко, головний управитель УКСпілки, представила новий бюджет на 1996 рік в сумі 3,519,000 дол., який був затверджений зборами, і інж. М. Баб'юк закрив офіційну частину зборів. По традиції він запросив всіх присутніх членів і гостей до спільної вечері, яку поблагословив о. Микола Кривоніс. Вечеря була підготовлена Федором Федоренком та сестрицтвом церкви св. Покрови.

5,000 членів... 50 млн. дол. ... 40 років журналу „Кооперативна Думка"... Як на Рочестер — непогано..

Володимир Пилишенко

Відзначення чорнобильської катастрофи в Маямі і Голливуді

В день 10-річчя, у п'ятницю, 26-го квітня ц. р.,в церкві Успення Пречистої Діви Марії, о год. 10-ій рано в Маямі відслужено Служби Божі і Панахиду за жертви чорнобильської катастрофи. А вечором о год. 7-ій, в Українському Культурному Центрі в Голливуді відбулася жалібна академія для вшанування потерпілих у висліді вибуху четвертого реактора.

Академію відкрив Роман Балабан, голова місцевого відділу Українського Конгресового Комітету Америки. Згодом слідувала доповідь про Чорнобильську аварію, виголошена д-ром М. Чировським. Доповідач описав подію, наголосив московське брехливе закривання правди, яке дуже збільшило катастрофічні наслідки, навів статистичні дані.

В дальшій програмі Р. Болабан рецитував поезію про Чорнобиль „Чорнобильська вдова" Михайла Мухоїда, а В. Вільчинський — поезію Світляни Кузьменко, „Чорнобильська слава". Відтак п. Ярко, очевидець наслідків аварії, розповів свої спостереження. На кінець відспівано „Не пора, не пора".

В неділю, 28-го квітня, знову була відслужена Служба Божа і Панахида за потерпілих від вибуху, в церкві Маямі. А відтак у церковній залі повторе-но програму жалібної академії з малими змінами. Ірина Ракуш рецитувала поезію Володимира Самійленка „Україні", а Данило Криса, член церковного хору, дав короткий перегляд чорнобильської аварії англійською мовою. Р. Балабан прорецитував свою поезію.

При цій нагоді переведено і в Маямі і Голливуді грошеву збірку для допомоги жертвам Чорнобиля, яка дала понад 3,000 дол. Це і доказало повне зрозуміння українською громадою полудне-во-східньої Фльориди вагомости проблеми чорнобильського вибуху і конечности фінансових фондів для зменшення людських трагедій, з ним зв'язаних на довгі роки.

Присутній

Відзначення 10-ої річниці чорнобильської трагедії в Міннеаполісі

Десять років тому, 26-го квітня, страшне горе навідало Україну і її нарід. В місті Чорнобиль загорівся ядерний реактор. Тисячі людей загинуло в самій катастрофі. Понад мільйон потер-піли пораження на ціле життя.

Цього року десятиліття цієї сумної події українці на рідній землі і поза її межами відзначили різного роду імпрезами, конференціями і молитвами.

В Міннеаполісі в усіх українських церквах люди молилися за потерпілих в Україні своїх братів і сестер. В українській католицькій парафії св. Константина цю трагічну річницю відзначено широкозакроєною програмою.

В суботу, 27-го квітня, за старанням учителя Володимира Кузняка висвітлено для учнів Школи Українознавства відеокасету одногодинної телевізійної програми „Діти Чорнобиля". В неділю, 28-го квітня, о. крил. Михайло Стельмах відслужив в церкві Св. Літургію в намірені всіх людей поражених радіяцією, і Панахиду за померлих з причини цієї нуклеарної катастрофи. В короткій, але глибокозмістовній проповіді о. Стельмах наголосив, що останньо навіть у медичному світі звернули увагу на духовну сторінку в житті і важливість молитви в лікуванні людини. До матеріяльної допомоги цим жертвам ми також повинні включити наші молитви.

Після церковних відправ присутні мали нагоду оглянути виставку присвячену чорнобильській трагедії, влаштовану в залі парафіяльної бібліотеки заходами автора цих рядків і Дмитра Татарина. Також в цей час, завдяки старанням д-ра Богдана Химича і його сина Тараса, можна було побачити в шкільній авдиторії висвітлену з відеокасети програму „Чорнобиль 10 років пізніше".

Цього дня вечером, в Українському Культурному Центрі, під патронатом місцевого Комітету Допомоги Україні і відділів УККА і УАКРади відбулися громадські збори присвячені цій трагічній події. Зі своїми заувагами і спостереженнями виступили д-р Іван Обушенко, фізик з Києва і співробітник Академії Наук України, д-р Людмила Панько, лікар з Києва, і д-р Богдан Химич, лікар-радіолог зі Львова. В програмі вечора молода поетеса Вікторія Івченко відчитала два свої вірші. Модератором програми був інж. Олександер Полець.

Треба признати, що місцева громада задовільно відзначила першу декаду цієї трагічної події, але недоліком було те, що наші організації не подбали, щоб це відзначення завершити екуменічним Молебнем і тим виявити нашу громадську зрілість і національну солідарність.

Д-р Михайло Козак

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ
17-го ТРАВНЯ 1996 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відділу Т-ва ім. Шевченка відбудуться о год. 7-ій вечора в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо членів взяти участь. Варвара Тижбір — рекр. секретар.

ПРАЦЯ

FUNERAL DIRECTORS